

Eenentwintigste Jaarverslag
van het
RAADGEVEND COMITE
VOOR DE TELECOMMUNICATIE
1 januari – 31 december 2014

Woord vooraf	1
Hoofdstuk 1: De leden van het Raadgevend Comité	3
Hoofdstuk 2: De werkgroepen, opgericht binnen het Raadgevend Comité	10
1. Werkgroep “Aanbevelingen”	11
2. Werkgroep “Europa”	12
3. Werkgroep “Frequenties”	13
4. Werkgroep “Netwerken en Diensten”	14
5. Ad-hocwerkgroep “Memorandum aan de Minister”	15
Hoofdstuk 3: Overzicht van de plenaire vergaderingen	16
1. Vergaderingen	16
2. Behandelde onderwerpen	16
3. Verdeelde documenten	17
Hoofdstuk 4: Adviezen uitgebracht door het Raadgevend Comité	18
1. Advies betreffende het ontwerp van strategisch plan 2014-2016 van het BIPT zoals voorgelegd voor openbare raadpleging op 17 januari 2014	19
2. Advies over de begroting 2014 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie	31
3. Advies over het ontwerp van nationaal plan “Een digitale agenda voor België”	32
4. Advies over de begroting 2015 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie	43
Hoofdstuk 5: Aanbevelingen met betrekking tot de activiteiten van het BIPT	44

Woord vooraf

Wij hebben het genoegen u het jaarverslag 2014 van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie voor te stellen.

Ook in 2014 heeft het Comité naar beste vermogen zijn twee hoofdrollen vervuld, namelijk de vertegenwoordiger zijn van de telecommunicatiesector enerzijds en anderzijds voor zijn leden een plaats zijn voor gedachtewisseling, informatieverstrekking en zelfs permanente vorming.

Het Comité kan zijn rol als vertegenwoordiger van de sector spelen in het bijzonder wegens zijn samenstelling, die alle stakeholders uit de telecommunicatiesector in de ruime betekenis omvat. Door deze rol te vervullen heeft het Comité ook in 2014 een aantal adviezen en aanbevelingen aangenomen die in dit verslag opgenomen zijn.

Het Comité heeft ook adviezen voorbereid over twee documenten die ons van heel bijzonder belang leken voor de regulering van de telecommunicatie in België: het strategisch driejarenplan 2014-2016 van het BIPT en het ontwerp van Digitale Agenda voor België (dat sedertdien het actieplan "Digital Belgium" geworden is) dat uitgewerkt is door de nieuwe vice-eersteminister en minister van Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post, die in 2014 in functie getreden is. Voor dit tweede document zijn de werkzaamheden voor de voorbereiding van een advies van het Comité begonnen in 2014, maar is het document pas in 2015 aangenomen. Het Comité verheugt er zich trouwens over dat zijn vertegenwoordigers geraadpleegd zijn vóór de voorbereiding van deze twee documenten.

Zoals het zijn wettelijke verplichting is, heeft het Comité zich ook uitgesproken over de activiteiten van het BIPT in 2013, en over de begroting van de Ombudsdienst voor telecommunicatie. Wat dit laatste betreft, zijn er zelfs twee adviezen aangenomen: in februari over de begroting 2014 en een tweede, in december, over de begroting 2015.

Wat betreft de rol van uitwisselingsplatform is het Comité in 2014 ook heel actief geweest, zoals blijkt uit het jaarverslag. In die context moeten we dus heel in het bijzonder de leden van het BIPT en van zijn Raad danken voor de talrijke toespraken, inlichtingen, presentaties tijdens de verschillende plenaire vergaderingen.

Om zijn verschillende functies zo goed mogelijk te kunnen vervullen, moet het Comité ten slotte voortdurend zijn manier van werken ter discussie stellen en verbeteren. Daartoe kon met name tijdens de plenaire vergadering van 21 mei een zeer open debat worden gevoerd. Vooral wegens de resultaten van deze discussie en de geleidelijke uitvoering ervan zijn we ervan overtuigd dat het Comité goed gewapend is om de toekomstige uitdagingen aan te kunnen.

Het bureau,

De Vicevoorzitters,
Coralie Miserque
Eric De Wasch

De Voorzitter
Robert Queck

PS: Dit voorwoord is het laatste dat ik mee zal ondertekenen als voorzitter van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie. Bij deze gelegenheid zou ik het Comité verder nog veel succes willen wensen bij de uitvoering van zijn taken ten dienste van de ICT-sector, die zo belangrijk is voor de ontwikkeling van onze economie en voor het welzijn van de burgers.

Ik zou van ganser harte dank willen zeggen aan alle effectieve en plaatsvervangende leden van het Comité, aan de twee vicevoorzitters en aan de medewerkers die door het BIPT aan het Comité beschikbaar worden gesteld, die door hun competentie, enthousiasme, open geest, inzet, bereidwillige meewerking en vriendelijkheid fundamenteel hebben bijgedragen tot de kwaliteit van het werk van het Comité en die van de tijd die ik in het Comité heb doorgebracht een voor mij onvergetelijke periode hebben gemaakt.

Robert Queck

Hoofdstuk 1: De leden van het Raadgevend Comité

In uitvoering van artikel 3, § 2, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector werd het koninklijk besluit van 14 juni 2006 tot regeling van de samenstelling en de werking van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie uitgevaardigd.

In uitvoering van artikel 1 van het koninklijk besluit van 14 juni 2006 tot regeling van de samenstelling en de werking van het raadgevend comité voor de telecommunicatie, werd het ministerieel besluit van 12 september 2012 houdende benoeming van de leden van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie uitgevaardigd.

In uitvoering van artikel 2 van het koninklijk besluit van 14 juni 2006 tot regeling van de samenstelling en de werking van het raadgevend comité voor de telecommunicatie, werd het ministerieel besluit van 19 september 2013 houdende benoeming van de voorzitter van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie uitgevaardigd.

Overeenkomstig artikel 3, § 3, tweede lid van de wet van 17 januari 2003 hebben het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (“het Instituut”) en de Ombudsdienst voor telecommunicatie beide als waarnemer zitting in het Comité.

Overeenkomstig artikel 7 van de wet van 17 januari 2003, verzorgt het Instituut het secretariaat van het Comité.

Hieronder vindt u de **ledenlijst per 31 december 2014**, ingedeeld volgens de bepalingen van artikel 1 van het koninklijk besluit van 14 juni 2006 tot regeling van de samenstelling en de werking van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie.

VOORZITTER**Dhr. Robert Queck**

Centre de Recherche Information, Droit et Société (CRIDS)

ONDERVOORZITTERS**Dhr. Eric De Wasch**

Gezinsbond

Mevr. Coralie Miserque

Base Company

SECRETARIAATSecretaris van het Comité
BIPT**Dhr. Piet Steeland**

Eerste adviseur

Ellipse Building – Gebouw C

Koning Albert II-laan 35

1030 Brussel

Tel: 02 226 87 58

Fax: 02 226 88 77

piet.steeland@bipt.beVicesecretaris van het Comité
BIPT**Dhr. Ben Vander Gucht**

Correspondent

Ellipse Building – Gebouw C

Koning Albert II-laan 35

1030 Brussel

Tel: 02 226 89 29

Fax: 02 226 88 77

ben.vander.gucht@bipt.be

Effectief	Plaatsvervangend
-----------	------------------

Drie leden die representatief zijn voor de ondernemingen waarvan één voor de kleine en middelgrote ondernemingen

	Dhr. Thierry Evens UCM
	Dhr. Dirk Steel VBO
Mevr. Sofie Brutsaert VBO	

Vijf leden die de meest representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigen

Dhr. Ben Coremans ACV Transcom	Mevr. Nathalie Diesbecq ACV
Mevr. Caroline Jonckheere ACLVB	Dhr. Jan Vercamst ACLVB
Dhr. Marc Scius ACV	Mevr. Anne Léonard ACV
Mevr. Astrid Thienpont ABVV	Dhr. Lars Vande Keybus ABVV
Dhr. Stéphan Thoumsin ACOD	Dhr. Jean-François Tamellini ABVV

Twee leden die de meest representatieve organisaties van de zelfstandigen vertegenwoordigen, benoemd op voordracht van de Hoge Raad voor de Middenstand

Mevr. Mien Gillis Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO	
Dhr. Benjamin Houet Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO	Mevr. Capucine Debuyser Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO

Effectief	Plaatsvervangend
-----------	------------------

Zes leden die representatief zijn voor de gebruikers, waarvan vier benoemd op voordracht van de Raad van het Verbruik

	Dhr. David Wiame Test-Aankoop
Dhr. Christian Boiketé Raad voor het Verbruik	Mevr. Morgane Caminiti Raad voor het Verbruik
Dhr. Pieter-Jan De Koning Raad voor het Verbruik	Dhr. Thomas Moureau OIVO
Mevr. Ann De Roeck-Isebaert Raad voor het Verbruik	Dhr. Rob Buurman Raad voor het Verbruik
Mevr. Danielle Jacobs BELTUG	Dhr. Paul De Cooman BELTUG
Mevr. Els Niclaes Raad voor het Verbruik	Mevr. Aline Van den Broeck Raad voor het Verbruik

Twee leden die representatief zijn voor de gebruikers van het frequentiespectrum, waarvan één aangewezen door de Minister van Landsverdediging

Dhr. Frank Certyn Defensie	Mevr. Pascale Dubois Defensie
Mevr. Paulette Halleux Koninklijke Belgische Aëroclub	Dhr. Robert Herzog Koninklijke Belgische Aëroclub

Twee leden die representatief zijn voor de gezinsbelangen

Dhr. Jan Baeck Gezinsbond	
Dhr. Eric De Wasch Gezinsbond	

Effectief	Plaatsvervangend
-----------	------------------

Twee leden aangewezen voor hun wetenschappelijke deskundigheid inzake telecommunicatie

Dhr. Erik Dejonghe UGent	Mevr. Tania Zgajewski ULg
Dhr. Robert Queck CRIDS	Mevr. Eva Lievens KU Leuven

Drie leden die representatief zijn voor de producenten van telecommunicatieuitrustingen

	Dhr. Frank Van der Putten AGORIA
Dhr. Baudouin Corlù AGORIA	Dhr. Johan de Bilde AGORIA
Dhr. Jan Erreygers AGORIA	

Vier leden die representatief zijn voor de ondernemingen die telecommunicatiediensten verlenen, onder wie één dat aangewezen wordt door de belangrijkste operator op de markt van de spraaktelefoniediensten en op zijn minst één dat representatief is voor de overige operatoren van spraaktelefoniediensten

Dhr. Steve Dive Platform Telecom Operators & Service Providers	Mevr. France Vandermeulen Platform Telecom Operators & Service Providers
Mevr. Coralie Miserque Platform Telecom Operators & Service Providers	Mevr. Ilse Haesaert Platform Telecom Operators & Service Providers
Dhr. Henri-Jean Pollet ISPA	Mevr. Isabelle De Vinck ISPA
Dhr. Steven Tas Proximus	Mevr. Stephanie Durand Proximus

Effectief	Plaatsvervangend
-----------	------------------

Eén lid dat representatief is voor de universeledienstverleners

Mevr. Lieve Elias Proximus	Mevr. Fadoi Touijar Proximus
--------------------------------------	--

Drie leden die representatief zijn voor de operatoren van openbare telecommunicatienetten, onder wie één dat wordt aangewezen door de belangrijkste operator op de markt van de vaste openbare telecommunicatienetten en één dat wordt aangewezen door de operatoren die actief zijn op de markt van de mobiele openbare telecommunicatienetten

Dhr. Wim De Rynck Proximus	Mevr. Dominique Grenson Proximus
Dhr. Jean-Marc Galand GSM Operators Forum	Mevr. Johanne Buyse GSM Operators Forum
Dhr. Jürgen Massie Platform Telecom Operators & Service Providers	Dhr. Jan Degraeuwe Platform Telecom Operators & Service Providers

Eén lid aangewezen door de Minister bevoegd voor telecommunicatie

Dhr. Pierre Strumelle FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie	Dhr. Reinhard Laroy
--	----------------------------

Eén lid aangewezen door de Minister van Economische Zaken

Mevr. Séverine Waterbley	
---------------------------------	--

Eén lid aangewezen door de Minister bevoegd voor de modernisering van de openbare diensten

Dhr. Peter Strickx FEDICT	Dhr. Sven Forster FEDICT
-------------------------------------	------------------------------------

Effectief	Plaatsvervangend
-----------	------------------

Eén lid aangewezen door de Minister van Sociale Zaken

Mevr. Yaël Bieber	Dhr. Michel Deffet
-------------------	--------------------

Twee leden aangewezen door de Vlaamse Regering

	Dhr. Geert De Rycke
Mevr. Caroline Uyttendaele	Dhr. Duncan Braeckeveld

Eén lid aangewezen door de Waalse Regering

Dhr. Henri Monceau	
--------------------	--

Eén lid aangewezen door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

Mevr. Nathalie Pigeolet	Dhr. Benoît Fosty
-------------------------	-------------------

Eén lid aangewezen door de Franse Gemeenschapsregering

Dhr. Thibault Mulatin	Dhr. Gilles Havelange
-----------------------	-----------------------

Eén lid aangewezen door de Duitstalige Gemeenschapsregering

Dhr. Alfred Belleflamme	Dhr. Olivier Hermanns
-------------------------	-----------------------

Eén lid van het BIPT als waarnemer

Dhr. Luc Vanfleteren	Dhr. Axel Desmedt
----------------------	-------------------

Eén lid van de Ombudsdienst voor telecommunicatie als waarnemer

Dhr. Jean-Marc Vekeman	Dhr. Luc Tuerlinckx
------------------------	---------------------

Hoofdstuk 2: De werkgroepen, opgericht binnen het Raadgevend Comité

In 2014 bestonden volgende werkgroepen in de schoot van het Raadgevend Comité:

- werkgroep “Aanbevelingen”;
- werkgroep “Europa”;
- werkgroep “Frequenties”;
- werkgroep “Netwerken en Diensten”;
- ad-hoc-werkgroep “Memorandum aan de Minister”.

1. Werkgroep “Aanbevelingen”

1.1. Algemene gegevens

Coördinator	Secretaris
Dhr. Robert Queck	-

Oorsprong van de vraag

Krachtens artikel 4 van de wet van 17 januari 2003 dient het Raadgevend Comité over zijn activiteiten aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers een jaarverslag te bezorgen, waarin eveneens aanbevelingen worden gegeven over de activiteiten van het BIPT. Voor deze specifieke opdracht werd door de plenaire vergadering van 4 april 2007 besloten een bijzondere werkgroep “Aanbevelingen BIPT” op te richten. Het Comité was van oordeel dat de onafhankelijkheid van deze werkgroep absoluut diende te zijn en dat aldus het BIPT niet betrokken zou zijn bij de inhoudelijke ondersteuning van de activiteiten van de werkgroep. Zodoende namen de vertegenwoordigers of personeelsleden van het BIPT geen deel aan de werkzaamheden van deze werkgroep.

1.2. Vergaderingen

- 24 januari 2014
- 30 januari 2014
- 27 mei 2014
- 10 juli 2014
- 18 juli 2014

1.3. Behandelde onderwerpen

24 januari : Opstellen ontwerptekst “Aanbeveling van het RCT met betrekking tot de voorbereiding van het driejaarlijks strategisch plan van het BIPT 2014-2016”

30 januari : Opstellen ontwerpadvies “Een digitale agenda voor België”

27 mei, 10 juli en 18 juli: Voorbereiding van de aanbevelingen in verband met de activiteiten van het BIPT die zullen moeten worden opgenomen in het werkverslag 2013 van het RCT.

2. Werkgroep “Europa”

2.1. Algemene gegevens

Coördinator	Secretaris
Mevr. Ilse Haesaert	Dhr. Ben Vander Gucht Correspondent bij het BIPT

Oorsprong van de vraag:

In zijn plenaire zitting van 3 februari 2010 besliste het Raadgevend Comité om deze werkgroep op te richten.

Naast de overname van de taken van de voormalige werkgroep “Europese regelgeving” is het tevens de bedoeling dat de werkgroep onder meer de universele dienst en de vraag naar de wenselijkheid om al dan niet breedband in de universele dienst op te nemen, zou onderzoeken.

In zijn plenaire zitting van 29 februari 2012 besliste het Comité om deze werkgroep opnieuw te activeren, en –gezien de scope ervan– werkgroep “Europa” te noemen. De hoofdtaak van de werkgroep bestaat erin om de leden te informeren van wat op Europees vlak gaande is.

In de plenaire zitting van 27 november 2013 heeft mevrouw Ilse Haesaert zich kandidaat gesteld als coördinator voor de werkgroep "Europa". Deze kandidatuur werd met unanimité aanvaard door het Comité.

2.2. Vergaderingen

- 1 april 2014
- 23 oktober 2014

2.3. Behandelde onderwerpen

Informeel bespreking van de lopende projecten inzake de Europese telecomregelgeving met de heer Patrick Lamot, permanente vertegenwoordiger van België in de telecomwerkgroep van de Europese Raad.

3. Werkgroep “Frequenties”

3.1. Algemene gegevens

Coördinator	Secretaris
Dhr. Steve Dive	Dhr. Vincent Deschoenmaeker Administratief sectiechef bij het BIPT

Oorsprong van de vraag:

In zijn plenaire zitting van 3 februari 2010 besliste het Raadgevend Comité om de werkgroep "Frequenties" op te richten.

In de plenaire zitting van 16 januari 2013 heeft de heer Steve Dive zich kandidaat gesteld als coördinator voor de werkgroep "Frequenties". Deze kandidatuur werd met unanimité aanvaard door het Comité.

3.2. Vergaderingen

De werkgroep is in 2014 niet samengekomen.

3.3. Behandelde onderwerpen

Nihil

4. Werkgroep “Netwerken en Diensten”

4.1. Algemene gegevens

Coördinator	Secretaris
Mevr. Séverine Waterbley (tot 21 mei 2014) Dhr. Pierre Strumelle (van 21 mei tot 17 september 2014) Dhr. Jean-Marc Galand (van 17 december 2014)	Mevr. Isabelle Demeyer Correspondent bij het BIPT

Oorsprong van de vraag:

In zijn plenaire zitting van 3 februari 2010 besliste het Raadgevend Comité om deze werkgroep op te richten.

Naast de overname van de taken van de voormalige werkgroepen “ENISA” en “Nooddiensten”, is het de bedoeling dat deze werkgroep onder meer de problematiek rond de downloadlimieten en de netwerkneutraliteit, zou behandelen.

In de plenaire zitting van 16 januari 2013 stelde mevrouw Séverine Waterbley zich kandidaat als coördinator voor deze werkgroep. Deze kandidatuur werd met unanimitéit door het Comité aanvaard.

In de plenaire zitting van 21 mei 2014 nam mevrouw Waterbley ontslag. Voor haar vervanging stelde ze de heer Pierre Strumelle voor. Deze kandidatuur werd met unanimitéit aanvaard.

In de plenaire zitting van 17 september 2014 nam de heer Strumelle ontslag als coördinator.

In de plenaire zitting van 17 december 2014 stelde de heer Jean-Marc Galand zich kandidaat als coördinator voor de werkgroep. Deze kandidatuur werd met unanimitéit aanvaard door het Comité.

4.2. Vergaderingen

De werkgroep is in 2014 niet samengekomen.

4.3. Behandelde onderwerpen

Nihil

5. Ad-hocwerkgroep “Memorandum aan de Minister”

5.1. Algemene gegevens

Coördinator	Secretaris
Dhr. Robert Queck	Dhr. Tim Nuyens - Eerste Adviseur bij het BIPT
	Plaatsvervangende secretarissen
	Mevr. Nathalie Dumont - Eerste Adviseur bij het BIPT Mevr. Joke Van Osselaer - Adviseur bij het BIPT

Oorsprong van de vraag:

In zijn plenaire zitting van 17 september 2014 besliste het Raadgevend Comité om deze werkgroep op te richten, met de heer Robert Queck als coördinator.

5.2. Vergaderingen

- 2 december 2014

5.3. Behandelde onderwerpen

Bespreking van de eerste versie van het ontwerp van memorandum van het Comité aan de Minister van Telecommunicatie en Digitale Agenda.

Hoofdstuk 3: Overzicht van de plenaire vergaderingen

Gedurende het jaar 2014 vonden, overeenkomstig artikel 6 van het koninklijk besluit van 14 juni 2006 tot regeling van de samenstelling en de werking van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie, vier plenaire vergaderingen van het Comité plaats.

1. Vergaderingen

Het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie kwam in plenaire zitting bijeen op de volgende data:

- 19 februari 2014;
- 21 mei 2014;
- 17 september 2014;
- 17 december 2014.

2. Behandelde onderwerpen

Tijdens deze vergaderingen werden diverse onderwerpen behandeld. Meer bepaald gaat het om:

- Ontwerpadvies over de begroting 2014 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie;
- Ontwerpadvies over het ontwerp van nationaal plan “Een digitale agenda voor België”;
- Reglementering, toegelicht door de heer Jimmy Smedts, Adviseur op het kabinet Minister Vande Lanotte;
- Internationale prijzenstudie, toegelicht door mevrouw Mieke de Regt, Adviseur bij het BIPT;
- Bespreking van de missie en de werking van het Raadgevend Comité;
- De universele dienstverlening, toegelicht door Joke Van Osselaer, Adviseur bij het BIPT, en Nathalie Dumont, Eerste Adviseur bij het BIPT;
- Aanbevelingen betreffende de activiteiten van het BIPT - 2013;
- Jaarverslag 2013 van het Raadgevend Comité;
- Brief van het RCT met een verzoek om een studie te verwezenlijken over de plaats en het belang van de telecommunicatiesector in België, met al zijn economische, sociale en maatschappelijke aspecten;
- Voorstelling door de Raad van het BIPT over de stand van zaken rond het Operationeel Plan van het BIPT;
- Ontwerpadvies over de begroting 2015 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie.

Daarnaast werd tijdens elke plenaire vergadering verslag uitgebracht over de werkzaamheden van de diverse werkgroepen.

3. Verdeelde documenten

Behalve de notulen van en de uitnodigingen voor de verschillende vergaderingen werden nog de volgende documenten, verslagen en artikels bezorgd aan de leden van het Comité:

- Vraag om advies met betrekking tot het ontwerp van nationaal plan “Een digitale agenda voor België” vanwege dhr. Johan Vande Lanotte, Vice Eerste-Minister;
- Presentatie van 19 februari 2014 : Vergelijkende studie BIPT prijsniveau telecomproducten;
- Presentatie van 21 mei 2014 : Universele dienst;
- Ter informatie : de brief (in het NL en het FR) die de telecommunicatieoperatoren eind juni hebben verstuurd aan de informateur en aan alle partijvoorzitters. In die brief drukken de sectorverantwoordelijken hun overtuiging uit dat ze een sterke drijvende kracht vormen voor de Belgische economie en definiëren ze een reeks van voorstellen (zie daartoe de bijlage bij deze brief);
- Presentatie van 17 september 2014 : Belgian market, outlook 2013 (Luc Vanfleteren, BIPT);
- Presentatie van 17 september 2014 : Digitale agenda 2013 (Hilde Verdickt, BIPT);
- Barometer van de informatiemaatschappij 2014;
- Artikel L'Echo, "L'IBPT compte revoir sa facturation des réseaux de téléphonie mobile" ;
- Slides presentatie Raad van het BIPT op 17/12/2014 betreffende het ontwerp van werkplan 2015 van het BIPT;
- Kopie van het "Advies betreffende het ontwerp van strategisch plan 2014-2016 van het BIPT zoals voorgelegd voor openbare raadpleging op 17 januari 2014", zoals op 7 februari 2014 verstuurd aan de heer Jack Hamande, Voorzitter van de Raad van het BIPT ;
- Kopie van het "Advies over het ontwerp van nationaal plan “Een digitale agenda voor België”", zoals op 24 februari 2014 verstuurd aan de Heer Minister Johan Vande Lanotte en aan de FOD Economie;
- Kopie van het "Advies over de begroting 2014 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie", zoals op 24 februari 2014 verstuurd aan de Heer Minister Johan Vande Lanotte en aan de Ombudsdienst;
- Kopie van de "Aanbevelingen met betrekking tot de activiteiten van het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie", zoals op 22 september 2014 verstuurd aan dhr. Patrick Dewael, Voorzitter van de Kamer, dhr. Johan Vande Lanotte, Vice-Eerste Minister en Minister van Economie, Consumenten en Noordzee en dhr. Jack Hamande, Voorzitter van de Raad van het BIPT;
- Brief van 22 september 2014 aan de Centrale raad voor het bedrijfsleven met een verzoek om een studie te verwezenlijken over de plaats en het belang van de telecommunicatiesector in België, met al zijn economische, sociale en maatschappelijke aspecten;
- Brief aan Minister De Croo met uitnodiging voor plenaire vergadering, zoals verstuurd op 18 december 2014;
- Antwoord van Minister De Croo op onze brief van 18 december 2014;
- Kopie van het "Advies over de begroting 2014 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie", zoals op 24 december 2014 verstuurd aan de Ombudsdienst;
- Kopie van het "Advies over de begroting 2014 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie", zoals op 24 december 2014 verstuurd aan de Heer Minister Alexander De Croo.

Hoofdstuk 4: Adviezen uitgebracht door het Raadgevend Comité

In 2014 heeft het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie de volgende adviezen uitgebracht:

- Advies betreffende het ontwerp van strategisch plan 2014-2016 van het BIPT zoals voorgelegd voor openbare raadpleging op 17 januari 2014;
- Advies over het ontwerp van begroting 2014 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie;
- Advies over het ontwerp van nationaal plan “Een digitale agenda voor België”;
- Advies over het ontwerp van begroting 2015 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie.

Hierna volgt een overzicht van de door het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie uitgebrachte adviezen.

1. Advies betreffende het ontwerp van strategisch plan 2014-2016 van het BIPT zoals voorgelegd voor openbare raadpleging op 17 januari 2014

1. Voorafgaande opmerkingen

Dit advies wil het standpunt van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie toelichten over het ontwerp van strategisch plan 2014-2016 van het BIPT, zoals voor openbare raadpleging voorgelegd op 17 januari 2014. Alvorens ons eigenlijke advies te verstrekken, lijkt het ons nuttig om drie inleidende opmerkingen mee te geven.

1. Een regelgevende instantie heeft een **ambitieuze, duidelijke en consequente strategie** nodig. Deze strategie moet voorzien in meetbare doelstellingen (zie ook punt 7 hieronder) die de instantie zal leiden bij het bepalen van haar prioriteiten en bij de uitvoering van haar opdrachten. Deze doelstellingen en deze strategie dienen afgestemd te zijn op de behoeften van de sector (aanbieders van telecommunicatienetwerken, -diensten en -apparatuur, alsook gebruikers) die ze moet reguleren. Het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie is dan ook zeer verheugd over de brede raadpleging die het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT) heeft gehouden in het kader van de voorbereiding van zijn ontwerp van strategisch plan 2014-2016¹. Het comité betreurt daarentegen de zeer korte tijd (10 werkdagen) die het van het BIPT heeft gekregen om op de raadpleging over dit ontwerp² te reageren, en die waarschijnlijk verklaard kan worden door de noodzaak om zo snel mogelijk een definitieve versie van het strategisch plan 2014-2016 aan te nemen.

2. In deze context heeft het comité zijn standpunt moeten beperken tot een aantal **punten die ons bijzonder belangrijk lijken**. Aldus worden de volgende punten behandeld:

- de visie van het BIPT (punt 3 van het ontwerp van strategisch plan),
- de waarden van het BIPT - onafhankelijkheid (punt 4.3 van het ontwerp van strategisch plan),
- de strategische assen "vernieuwing" en "concurrentie en investeringen" (de punten 5.1 en 5.2 van het ontwerp van strategisch plan),
- de strategische assen "informatieverstrekking" en "betrouwbaarheid" (de punten 5.4 en 5.3 van het ontwerp van strategisch plan),
- de strategische as "dialoog" (punt 5.6 van het ontwerp van strategisch plan),
- de resultaten en verwachte impact (punt 6 van het ontwerp van strategisch plan).

De reacties van het comité steunen met name op een ontwerp van "Advies betreffende de voorbereiding van het driejaarlijkse strategisch plan van het BIPT 2014-2016" dat echter niet op tijd

¹ Zie in verband hiermee ook verder, punt 6.1.

² Over de noodzaak voor het Raadgevend Comité om over voldoende lange termijnen te beschikken om op raadplegingen van het BIPT te kunnen reageren, zie de aanbevelingen van 11 september 2013 van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie in verband met de activiteiten van het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie, ter uitvoering van artikel 4, tweede lid, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, p. 2 en 3.. Zie ook hieronder, punt 6.

afgewerkt kon worden.

3. Het comité is van mening dat de **strategische assen** die in het ontwerp van strategisch plan 2014-2016 worden voorgesteld, in het algemeen een nuttige evolutie en herstructurering vormen van diegene die waren vastgelegd in 2010. Ten opzichte van de **missies** zoals beschreven in het ontwerp van strategisch plan,³ betreurt het comité het enigszins dat op het niveau van de 5 geïdentificeerde basisprincipes van de actie van het BIPT, de bevordering van de leefbaarheid van de sector, die net alle operatoren en dienstenleveranciers in staat zal stellen om de belangen van de gebruikers en de sociale inclusie te dienen, niet voldoende naar voren is geschoven (en pas indirect tot uiting komt via basisprincipe 2 "bevordering van de concurrentie"). Het ontwerp van strategisch plan zou aldus aangevuld⁴ moeten worden in die zin dat een toegevoegde waarde voor de burger met name vereist dat er wordt bijgedragen tot een levensvatbare en dynamische sector.

2. De visie van het BIPT (punt 3 van het ontwerp van strategisch plan)

1. In zijn "Strategisch plan 2010-2013" heeft het BIPT de beschrijving opgenomen van zijn visie voor de jaren die door het plan⁵ worden bestreken. Het comité is van oordeel dat een dergelijke visie ook moet worden ingeschreven in het strategisch plan 2014-2016. Dat is wat wordt gedaan door het ontwerp van strategisch plan op bladzijde 11, waar als visie van het BIPT vermeld wordt over "*zijn rol en zijn impact ziet op het vlak van telecommunicatie, media en postdiensten*", namelijk:

"Wij, het BIPT, dragen bij tot de ontwikkeling van de regelgevende omgeving waarbij enerzijds de consumenten en ondernemingen toegang kunnen krijgen tot kwalitatief hoogstaande diensten tegen concurrerende prijzen en anderzijds de innovatie wordt gestimuleerd via een permanente dialoog met alle belanghebbenden".

2. Zoals hierboven is uiteengezet, dient het strategisch plan van het BIPT afgestemd te zijn op de behoeften van de sector (ondernemingen zowel als gebruikers) die het BIPT moet reguleren. Zijn visie moet dus niet alleen steunen op de evaluatie van de context zoals die zich momenteel voordoet (zie met name de grijze kaders in de punten 2.1 tot 2.5, p. 7-9, van het ontwerp van strategisch plan 2014-2016), maar ook op de beoordeling van de toekomstige situatie van de sector. De visie van het BIPT moet met andere woorden passen in de continuïteit van het vorige standpunt, maar dit, zoals het zelf opmerkt⁶,

3 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2., p. 6.

4 Zie ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2, p. 6, laatste zin van de eerste paragraaf.

5 Deze "vision statement" van het BIPT was de volgende: "*In een vrije markt voor elektronische communicatie en postdiensten willen de gebruikers voordeel halen uit gediversifieerde infrastructuren en uit een ruime keuze aan diensten en producten van goede kwaliteit tegen betaalbare tarieven. Door de bepalingen van het Belgische en Europese regelgevingskader toe te passen, wil het BIPT als sterke en onafhankelijke regulator daarvan de overbrenger zijn, geruggensteund door de expertise van zijn medewerkers en door de dialoog aan te gaan met de economische en sociale actoren*" (Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie, Strategisch plan 2010-2013 – Moving forward to a Strong & Independent BIPT, p. 10)

6 Zie daarbij met name de waarde van de wendbaarheid die het BIPT voorstaat en die onder andere betekent dat "*Het BIPT [...] snel en wendbaar [wil] reageren op ... de vaak erg snelle technologische en economische ontwikkelingen op de markt*" (ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 4.2, p. 12) en een van de 5 basisprincipes van het BIPT dat terecht zegt dat

rekening houdende met de (technologische, concurrentiegebonden, maatschappelijke) ontwikkelingen van de sector die zich hebben voorgedaan sedert 2010 en die te verwachten, zelfs te bevorderen zijn tegen 2016.

De visie 2014-2016, zoals momenteel uiteengezet in het ontwerp van strategisch plan, zou bijgevolg kunnen worden voorafgegaan door een paragraaf waarin de evolutie van de omgeving wordt weerspiegeld en die zou kunnen uitleggen dat in een vrije markt voor elektronische communicatie, die echter in zekere mate op Europees niveau geconsolideerd zou kunnen worden, de gebruikers voordeel zullen kunnen halen uit gediversifieerde breedbandinfrastructuren (glasvezel tot aan het huis of het gebouw, kabelnetten, mobiele netten zoals LTE), uit een ruime keuze aan diensten, alsook uit producten van goede kwaliteit tegen betaalbare tarieven. Deze infrastructuur vergen aanhoudende aanzienlijke investeringen. Op deze markt halen de eindgebruikers (consumenten en ondernemingen) profijt uit een versterkte positie.

Vervolgens zou de visie moeten worden aangevuld om met name rekening te houden met de waarden van het BIPT. De visie 2014-2016 zou dus als volgt luiden [de elementen die het comité voorstelt toe te voegen, worden onderlijnd]:

"Door de bepalingen van het Europese en Belgische regelgevingskader toe te passen, dragen wij, het BIPT, aansluitend op onze vroegere acties en als professionele, wendbare, onafhankelijke en transparante regulator, bij tot de ontwikkeling van de regelgevende omgeving waarbij enerzijds de consumenten en ondernemingen toegang kunnen krijgen tot kwalitatief hoogstaande diensten tegen concurrerende prijzen en anderzijds de innovatie wordt gestimuleerd via de verschillende acties die worden vermeld in dit strategisch plan en met name een permanente dialoog met alle belanghebbenden".

3. Hieraan moet worden toegevoegd dat ook al is de sector bij uitstek onderhevig aan snelle en onvoorspelbare evoluties, het het comité nuttig lijkt dat het BIPT, naast zijn driejaarlijkse strategisch plan, **een plan/stramien voor evolutie van de regulering van de sector op langere termijn** uittekent. In dat stramien, dat het driejaarlijkse strategisch plan zou aanvullen, zou het BIPT, zo goed en zo kwaad mogelijk, zijn doelstellingen kunnen vastleggen (en, in grote lijnen, de middelen om deze te bereiken), binnen een termijn van bijvoorbeeld zes jaar om reeds de periode van het volgende driejaarlijkse strategisch plan te dekken en aldus in te tunen op het tijdschema van de strategie "Europe 2020", of een periode van tien jaar waardoor de reikwijdte van het model wat dichter zou aanleunen bij de afschrijvingsperiodes. Ook al lijkt een dergelijke periode in een sector zoals deze van de elektronische communicatie lang, deze werkwijze lijkt ons nuttig om de reglementaire voorspelbaarheid⁷ te verhogen en dus ook de rechtszekerheid op lange termijn in een sector die enorme investeringen vergt die enkel

het voor het BIPT hierop aankomt: "de eindgebruikers van elektronische communicatie en postdiensten begrijpen, anticiperen op de gebruiken en de ontwikkeling daarvan en het belang van de consumenten vrijwaren" (door ons onderlijnd, ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2, p. 6).

⁷ Zie in dat kader artikel 8, § 5, a) van Richtlijn 2002/21/EG, dat luidt: "zij (de nationale regelgevende instanties) bevorderen de voorspelbaarheid van de regelgeving door te zorgen voor een consistente aanpak in de regelgeving tijdens geschikte herzieningsperiodes" (zie ook art. 8/1, § 1, a) van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, BS, 25 juli 2012 (hierna de "WEC")). De aldus gedekte periode is noodzakelijk langer dan drie jaar.

op lange termijn kunnen worden afgeschreven. In die context verheugt het comité zich over de wil van het BIPT om wat de strategische as "concurrentie en investeringen" betreft, *"een duidelijke reguleringskalender [...] op korte en op middellange termijn met daarin de indicatoren voor de evolutie van de sectorregulering op langere termijn"* op te stellen om *"Bij [te] dragen tot het scheppen van een gunstig kader voor de aanleg van infrastructuur, netwerken en diensten en een gunstig klimaat voor investeringen"*⁸. Zo'n plan en tijdschema zouden echter ook moeten gelden op lange termijn en voor de onderwerpen die aan bod komen via andere strategische assen.

3. De waarden van het BIPT (punt 4.3 van het ontwerp van strategisch plan)

Het comité verheugt zich erover dat het BIPT de onafhankelijkheid rekent tot de waarden die het in staat moeten stellen om zijn missies en zijn visie te verwezenlijken. Zoals het BIPT laat opmerken is onafhankelijkheid essentieel voor de geloofwaardigheid⁹ en de efficiëntie van zijn optreden. Het comité heeft immers herhaaldelijk¹⁰ de gelegenheid gehad om het belang van een werkelijke onafhankelijkheid van het BIPT te onderstrepen, zoals door het Europese kader wordt voorgeschreven¹¹. Zelfs wanneer dit niet rechtstreeks slaat op de beschikking van het strategisch plan en buiten enige overweging van juridische aard om stelt het comité zich nogmaals de vraag over de opportuniteit van maatregelen voor controle vanwege de regering waarvan sprake in de artikelen 15 (algemene voorgedij van wettelijkheid en opportuniteit) en 34 (strategisch driejarenplan) van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van het BIPT. De wettelijkheid van de besluiten van het BIPT wordt immers gegarandeerd door de mogelijkheid tot beroep voor het hof van beroep van Brussel. Dat mechanisme is volgens het Comité al werkzaam gebleken¹².

4. De strategische assen "vernieuwing" en "concurrentie en investeringen" (de punten 5.1 en 5.2 van het ontwerp van strategisch plan)

1. Het BIPT moet een ambitieus en evenwichtig beleid ontwikkelen voor de **bevordering van de investeringen in nieuwe en verbeterde infrastructuren**¹³. Sterk presterende infrastructuren vormen immers een troef om investeringen in de economie aan te trekken en zijn nodig om aan de behoeften van de consumenten en ondernemingen te voldoen via betere diensten (sneller, betrouwbaarder, met een grotere reikwijdte, ...) ¹⁴.

8 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.2.1., p. 14.

9 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 4.3., p. 12.

10 Dit was laatst het geval in de aanbevelingen van het Raadgevend Comité voor de telecomunicatie van 11 september 2013, p. 3.

11 Zie RCT, Aanbevelingen van 5 april 2011 over de voorontwerpen van wet tot omzetting van Richtlijn 2009/136/EG ("burgerrechten") en Richtlijn 2009/140/EG ("beter regelgeven"), p. 6.

12 Aanbevelingen van het Raadgevend Comité voor de telecomunicatie van 11 september 2013, p. 3.

13 Zie daarbij met name de aanbevelingen van het Raadgevend Comité voor de telecomunicatie van 5 april 2011, p. 5 alsook zijn memorandum van 12 april 2011, "Digitaal België: een nieuw ICT-beleid als wissel op de toekomst", p. 1-3.

14 Het comité deelt dus volledig de mening van het BIPT wanneer dit laatste zegt: *"Een gezonde concurrentie in de levering van netwerken en diensten is een essentieel middel om de doelstelling van maatschappelijk welzijn te bereiken, iets wat de*

In die context steunt het comité de wil van het BIPT om na te gaan *"wat de meest aangepaste en de meest stabiele regulering is van de netwerken om meer bepaald de ontwikkeling van de FTTx-netwerken"*¹⁵ en *"de concurrentie [te] blijven bevorderen met een aandachtig oog voor de noodzaak om voortdurend te investeren in infrastructuren en netwerken"*¹⁶.

De bevordering van de investeringen vereist in het bijzonder dat het BIPT:

- zijn expertise van de markt en de gebruikte technologieën inzet om de belemmeringen voor de investeringen te identificeren en om de impact daarvan de laten kennen bij de tarifiering van de toegangsverplichtingen die aan de operatoren met een machtspositie worden opgelegd. Daarbij moet het BIPT rekening houden met de gedane investeringen en met de daaraan verbonden risico's enerzijds, en anderzijds met de noodzaak om een doeltreffende en werkzame concurrentie te stimuleren. In die context steunt het comité het voornemen van het BIPT om na te gaan *"wat het optimale evenwicht is tussen de infrastructuur- en dienstenconcurrentie zonder de innovatie en investeringen af te remmen"*¹⁷ en wat betreft de regulering van de toegang tot de vaste netwerken, waaronder NGA, *"de optie [te] kiezen van de meest stabiele en meest tijdbestendige regulering, zonder de investeringen op het spel te zetten"*¹⁸. De specifieke projecten die in dat kader worden gelanceerd en die de evolutie van de sector ondersteunen en die met name vermeld zullen worden in het werkplan, moeten prioriteit krijgen en de uitvoeringstermijnen in acht nemen;
- de aanleg van de netwerken en de werkzaamheden van burgerlijke bouwkunde vergemakkelijkt, bijvoorbeeld door in samenwerking met de verschillende betrokken bestuursniveaus, op zijn site alle relevante informatie te publiceren over de doorgangsrechten en door samen met hen een gebruikersvriendelijk overzicht van alle informatie te verstrekken (waaronder begrepen informatie over de verantwoordelijke bestuursniveaus en de bevoegde autoriteiten) met betrekking tot de doorgangsrechten en de installatie van de faciliteiten¹⁹. Wat betreft de aanleg van elektronische-communicatie-infrastructuur zal het BIPT tevens moeten voorzien in een samenwerking, alsook in de toepassing van die samenwerking, met de gewesten die bevoegd zijn voor stedenbouw, wegwerkzaamheden en milieu²⁰, zelfs al is daarover (nog) geen (verplicht) samenwerkingsakkoord

elektronische communicatie en postdiensten kunnen verschaffen." Ze komt ook ten goede aan de economische ontwikkeling" (ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2.2, p. 8). Het comité deelt ook het oordeel van het BIPT dat de zakelijke gebruikers en de intensieve gebruikers van elektronische-communicatiediensten *"daarvan afhankelijk [zijn] om voor het land een concurrerende plaats te verzekeren in de bezwering van de economische crisis waarnaar iedereen verlangt in de komende jaren"* (ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2.1., p. 7). Zie ook hieronder, punt 5.1. en noot 31 alsook punt 5.5. en noot 40.

15 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.1.2., p. 14.

16 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.2., p. 14.

17 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.2.1., p. 14.

18 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.2.2., p. 15.

19 Zie art. 15 van de Machtigingsrichtlijn 2002/20/EG, alsook considerans 43 van de "beterregelgevenrichtlijn" 2009/140/EG, maar ook het Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot maatregelen om de kosten van de aanleg van elektronische hogesnelheidscommunicatienetwerken te verlagen, COM(2013) 147, 26 maart 2013.

20 Bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, BS, 15 augustus 1980, respectievelijk art. 6, § 1, I, 1, art. 6, § 1, I, 2 en 6, § 1, X, 2bis, art. 6, § 1, II.

gesloten²¹. Het comité stelt daarbij aan het BIPT voor om niet enkel voor te stellen *"aan de overheden die verantwoordelijk zijn voor doorgangsrechten, ruimtelijke ordening of milieuvergunningen [...] om samen de mogelijkheden te exploreren om de ontwikkeling van de netwerken te bevorderen"*²² maar om de geïdentificeerde mogelijkheden actief uit te voeren.

Om de aanleg van de infrastructuur te vergemakkelijken is het uiterst belangrijk dat het BIPT de nodige benchmarks uitvoert om te beoordelen of de kosten in België voor het gebruik van bepaalde middelen, zoals de frequenties stroken met die in de andere Europese landen. Wij denken bijvoorbeeld aan de rechten voor de "microgolven", die viermaal duurder blijven dan het Europese gemiddelde. Daarom verheugt het comité zich erover dat het BIPT van plan is de frequenties *"de behoeften van de bestaande en toekomstige diensten indachtig, het efficiënte gebruik ervan, de gepaste prijs en de onontbeerlijke ontwikkelingen"* te beheren²³.

Er moet worden toegevoegd, zowel wat betreft de bevordering van de investeringen met inachtneming van een eerlijke mededinging, als in het algemeen, dat hoewel het comité de intenties van het BIPT ingeschreven in het strategisch plan 2014-2016 steunt, deze intenties niet voldoende zijn. Alles zal uiteraard afhangen van de manier waarop deze strategische intenties zullen worden uitgevoerd in de werkplannen en in de specifieke besluiten (zie ook hieronder, 7. De resultaten en verwachte impact).

2. In de context van de bevordering via regelgevende stimulansen van de investeringen in de nieuwe en verbeterde infrastructuur, moet het BIPT ook **rekening houden met het toenemende belang van de ontwikkeling van inhoud en toepassingen**. Het zijn deze laatste die door de vraag naar hogere bitsnelheden en hogere transmissiecapaciteit die ze teweeg zullen brengen, de investeringen in de nieuwe en verbeterde infrastructuur rendabel zullen maken²⁴. Daarom steunt het comité ten volle het voornemen van het BIPT om *"de komst en ontwikkeling [...] van (nieuwe) (alternatieve) elektronische-communicatiediensten [en] media"* te bevorderen²⁵.

Om met dit toenemende belang van inhoud en applicaties rekening te houden, zal het BIPT enerzijds de regelgevende instanties van de gemeenschappen moeten raadplegen, die heden bevoegd zijn voor de inhoud die wordt verspreid via radio-omroep of radiodistributie, en dit nog meer dan wat nu gebeurt in het kader van de Conferentie van Regulators van de elektronische-communicatiesector (CRC)²⁶, of in

21 Zie ook art. 14, § 2, 3, f) en 14, § 3, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, *cit. supra*.

22 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.2.3., p. 15.

23 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.1.3., p. 14.

24 Zie Europese Commissie – Mededeling van de Commissie - Een digitale agenda voor Europa, COM(2010) 245/2, 26 augustus 2010, p. 4-5.

25 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.1., p. 13.

26 Zie Samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronischecommunicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronischecommunicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie, BS, 28 december 2006. Zie ook ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2.2., p. 7. Wij merken immers op dat het BIPT reeds voorziet in een nauwe samenwerking met de mediaregulators van de gemeenschappen wat

het kader van wat nodig is om "*voor een harmonieuze arbitrage in het gebruik van de frequenties tussen omroep en mobiele diensten*" te zorgen²⁷. Dit vraagt van het BIPT ook dat het de federale overheid die bevoegd is voor elektronische handel raadpleegt, namelijk de FOD Economie.

Het comité deelt met het Instituut het standpunt dat dit anderzijds van het BIPT zal vergen om in toenemende mate rekening te houden met de marktspelers die hun diensten en/of inhoud "*over the top*" ("OTT" bijv. Google TV, Apple TV, YouTube, Netflix, Skype, ...) verstrekken. In deze context zal het BIPT immers moeten zorgen voor een "*level playing field*"²⁸ tussen de "traditionele" operatoren en de "OTT"-operatoren teneinde een gezonde concurrentie te bevorderen, de bescherming van de consumenten te waarborgen en het maatschappelijk belang in het algemeen te garanderen (bijvoorbeeld wat betreft de nooddiensten en de gerechtelijke aanvragen)²⁹.

betreft de organisatie van de concurrentie op de markt voor de media (ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2.2., p. 8).

27 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2.4., p. 9.

28 Zie ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2.2., p. 8.

29 Zie ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.1.1., p. 13 dat bepaalt dat het BIPT "*zal nagaan welke impact de toenemende rol van de OTT-operatoren ("Over The Top") die de door anderen geïnstalleerde infrastructuur gebruiken om hun diensten te verstrekken, zal hebben op het evenwicht van de concurrentievoorwaarden en zal de wetgever erop wijzen wanneer wettelijke bepalingen een rem zouden kunnen betekenen voor de innovatie van de netwerken of diensten.*"

5. De strategische assen "informatieverstrekking" en "betrouwbaarheid" (de punten 5.4 en 5.3 van het ontwerp van strategisch plan)

1. Het comité is blij dat wat betreft de bevordering van de belangen van de consumenten en andere eindgebruikers³⁰, de strategische as "informatieverstrekking" niet alleen de punten "de consumenten inlichten" aankaart, maar ook hoe ze te helpen en te beschermen, en dat voor het BIPT de bescherming van de privéconsumenten en zakelijke gebruikers een missie is die naar voren geschoven moet worden³¹. Daarbij lijkt de benaming van de strategische as, die zich net beperkt tot de kwestie van de "informatieverstrekking" ietwat versimpelend.

2. Het zal **zijn bevoegdheden** inzake bescherming van de consumenten zo moeten **toepassen** om objectief een beduidende toegevoegde waarde te bieden voor de consument en/of de concurrentie op de markt. In dat opzicht steunt het comité het voornemen van het BIPT om *"een atlas van de netwerkdekking [te] maken die ook gegevens over de kwaliteit van de beschikbare diensten zal omvatten, meer bepaald wat betreft de snelheid, de bitrate, de installatie- en herstellingswachtijden, enz."*³². Het comité steunt ook het plan van het BIPT om *"de transparantie te verbeteren wat betreft de daadwerkelijke en reële kwaliteit van de diensten in vergelijking met de door de operatoren aangekondigde kwaliteit"*³³. De praktische regels voor de toepassing en de kwestie van de kosten voor het maken van de atlas en van de maatregelen inzake transparantie zullen echter verduidelijkt moeten worden.

Het BIPT zou algemeen alle netwerk- en dienstleveranciers moeten controleren om de bescherming van alle consumenten te garanderen. Er moeten immers conformiteitscontroles (en dus een naleving van de reglementering) met verschillende snelheden worden vermeden. In die context en op het specifieke domein van de bescherming van de privacy steunt het comité de intentie van het BIPT om ervoor te *"zorgen dat een level playing field wordt gerespecteerd tussen operatoren en dienstenleveranciers"* wanneer het zal ingrijpen op basis van zijn bevoegdheden krachtens de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie ter ondersteuning van de instanties die bevoegd zijn voor de databewaring door de operatoren, wettelijke onderschepping en bescherming van persoonsgegevens³⁴.

Binnen de grenzen van zijn bevoegdheid zou het BIPT moeten bijdragen tot de identificatie van de

30 In deze context hanteert de WEC (art. 2, respectievelijk 12° tot 15°) de volgende definities: *"gebruiker": een natuurlijke of rechtspersoon die gebruik maakt van of verzoekt om een openbare elektronische communicatiedienst; "eindgebruiker": een gebruiker die geen openbaar elektronische-communicatienetwerk of openbare elektronische-communicatiediensten aanbiedt; "consument": een natuurlijke persoon die gebruik maakt van of verzoekt om een openbare elektronische-communicatiedienst voor andere dan bedrijfs- of beroepsdoeleinden; "abonnee" elke persoon die gebruik maakt van een elektronische-communicatiedienst ingevolge een met een operator gesloten contract."*

31 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2.1., p. 7: *"... de bescherming van de consumentenbelangen [is] een missie die voor het BIPT naar voren moet worden geschoven. De overige gebruiken van de zakelijke gebruikers, in het bijzonder hun behoeften inzake kwaliteit, prestatievermogen, prijs en innovatie, zullen centraal staan in het toekomstige optreden van het BIPT."* Zie ook hieronder, punt 4.1. en noot 14 alsook hieronder punt 5.5. en noot 40.

32 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.3.1., p. 15-16.

33 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.3.1., p. 16.

34 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.3.3., p. 16.

verschillende internetfraudes en in deze context een samenwerking moeten voorstellen tussen alle betrokken partijen om ook de bescherming van de consumenten te verbeteren. De fraudes hebben immers een toenemende impact door het stijgende internetgebruik door alle consumenten.

3. De manier waarop de consumenten elektronische communicatie gebruiken, evolueert. **Communicatie via internet wint steeds meer terrein** en de consument is steeds vaker online. In deze context is het comité verheugd dat het BIPT van plan is om via een hele reeks activiteiten ervoor te zorgen dat er waarborgen zijn voor een goede dienstverlening tegen correcte prijzen³⁵. Daarbij zou het BIPT ook, zoveel mogelijk en binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, ertoe moeten bijdragen dat de digitale kloof wordt vermeden en dus met name, zoals het dat van plan is, *"de consument bewust maken van het gebruik van de nieuwe technologieën en de nieuwe diensten"*³⁶. Het zou er tevens voor moeten waken dat er rekening wordt gehouden met de verschillende behoeften van diegenen die nog geen internet gebruiken, van diegenen die er matig gebruik van maken en van diegenen die het intensief gebruiken. In die context keurt het comité de intentie van het BIPT goed om rekening te houden met *"aanbiedingen [...] die aangepast zijn aan sommige klantenprofielen"*³⁷ en zich erop toe te leggen *"sommige doelgroepen die daarbij uitgesloten zouden worden, te beschermen"*³⁸.

4. Het comité verheugt zich dat het BIPT naast de zorg voor de belangen van de consumenten zich ook wil concentreren op zijn inspanningen voor de belangen van de **andere eindgebruikers, met name de Belgische ondernemingen** die grotendeels afhankelijk zijn van elektronische communicatie³⁹ en dat *"de overige gebruiken van de zakelijke gebruikers, in het bijzonder hun behoeften inzake kwaliteit, prestatievermogen, prijs en innovatie, zullen centraal staan in het toekomstige optreden van het BIPT"*⁴⁰.

5. Ten slotte vereist een doeltreffende bescherming van de consumenten en andere eindgebruikers dat het BIPT **samenwerkt** met de overheden die zijn belast met de toepassing van de wetgeving inzake consumentenbescherming (het DG Controle en Bemiddeling van de FOD Economie)⁴¹. Dit zal nuttig zijn om tegenstrijdige standpunten te vermijden⁴² en nodig om *"de ontwikkelingen van internet, toepassingen en e-commerce [te] volgen"* zoals het BIPT dat wil doen⁴³. Daartoe zal verder moeten worden gegaan dan de driemaandelijks vergaderingen die momenteel worden georganiseerd en zal een meer formele samenwerkingsprocedure moeten worden ingesteld.

35 Ontwerp van strategisch plan, punt 5.4., p. 16-17. Zie ook ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.5.1., p. 13.

36 Strategisch plan, punt 5.4.1., p. 16.

37 Ontwerp van strategisch plan, punt 5.4.3, p. 17.

38 *Ibidem*.

39 Zie ook hierboven, punt 4.1. en noot 14 alsook punt 5.1. en noot 31. Zie ook ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 2.1., p. 7, punt 5.2, p. 14 en punt 5.2.2., p. 15.

40 Ontwerp van driejaarlijks strategisch plan, punt 2.1., p. 7.

41 Zie ook art. 14, § 2, 3, e) en 14, § 3, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, *cit. supra*. De medewerking met de FOD Economie zou dus verder moeten gaan dan die met de Algemene Directie Telecommunicatie en informatiemaatschappij, waarop het ontwerp van strategisch plan 2014-2016, lijkt te doelen in punt 5.6.3, p. 18 en noot 7.

42 Zie aanbevelingen van het RCT van 5 april 2011, *cit. supra*, p. 3-4.

6. De strategische as "dialoog" (punt 5.6 van het ontwerp van strategisch plan)⁴⁴

1. Het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie, dat samengesteld is uit een groot aantal stakeholders is verheugd dat *"het BIPT [...] de dialoog met zijn partners op nationaal niveau [wil] versterken"*⁴⁵ waartoe volgens het BIPT net de raadgevende comités horen.

Daarbij merken wij op dat zelfs wanneer het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie een groot aantal stakeholders vertegenwoordigt die vermeld worden in bijlage 2 bij het ontwerp van strategisch plan 2014-2016 (p. 22), het ons opportuun lijkt dat het ook specifiek wordt vermeld in de tabel (net als het Raadgevend Comité voor de postdiensten trouwens). Hetzelfde zou kunnen gelden voor de lijst van de stakeholders die zijn geraadpleegd in het kader van de voorbereiding van het ontwerp van strategisch plan, waarvan sprake op bladzijde 5. Tevens merken wij op dat het ons nuttig lijkt om in een bijlage 3 de partijen te verduidelijken die concreet geraadpleegd zijn en te zeggen in welke categorieën van stakeholders het BIPT deze onderbrengt.

Om deze strategische as te realiseren zijn wij bereid om met het BIPT samen te werken in het kader van de voorbereiding van het volgende werkplan en in het algemeen, om de middelen en procedures te vinden waarmee de eisen voor een snel en tijdig optreden van het BIPT (de waarde "wendbaarheid"⁴⁶) kunnen worden verzoend met de behoeften van het comité in termen van raadplegingstermijn en dus termijn om te reageren (die lang genoeg moeten zijn⁴⁷) en inzake financiële en logistieke middelen.

2. Specifiek wat de financiële en logistieke ondersteuning van de activiteiten van het comité betreft, willen wij eens te meer de aandacht vestigen op de praktische moeilijkheden die het Raadgevend Comité moet overwinnen om adviezen en aanbevelingen op te stellen met betrekking tot de activiteiten van het BIPT. Zoals onder meer uiteengezet in onze aanbevelingen van 11 september 2013 met betrekking tot de activiteiten van het BIPT, werd tot op heden geen enkele oplossing gevonden om te zorgen voor een doeltreffende **wetenschappelijke, logistieke en financiële steun** aan deze opdracht. Enerzijds verstrekt het BIPT immers algemeen tot op heden een uitstekende logistieke ondersteuning aan de activiteiten van het Raadgevend Comité (bijvoorbeeld terbeschikkingstelling van lokalen of versturen van uitnodigingen)⁴⁸, met inbegrip van de werkgroep "Aanbevelingen". Anderzijds, kan het Comité wat betreft de wetenschappelijke aspecten, specifiek voor de opdracht van aanbevelingen over de activiteiten van het BIPT op basis van artikel 4, tweede lid, van de wet met betrekking tot het statuut

43 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.1.1., p. 13.

44 Wat **dialoog en samenwerking** betreft, zie ook, in meer specifieke contexten, hierboven in de punten 4.1. (gewestelijke en gemeentelijke instanties), 4.2. (gemeenschappen en CRC alsook de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie), 5.2. (overheden bevoegd voor databewaring en wettelijke onderschepping) en 5.6. (FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie).

45 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.6.3., p. 18.

46 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 4.2., p. 12.

47 Zie ook hierboven, punt 1.1.

48 Zie artikel 7 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, *BS, 24 januari 2003, err. 4 juni 2003*.

van het BIPT⁴⁹, juist geen beroep doen op de medewerkers van het BIPT. Het is hier zaak om zowel een volledige autonomie van het Raadgevend Comité te behouden bij de uitvoering van deze taak, als om eventuele belangenconflicten te vermijden en te voorkomen dat de medewerkers die worden ingezet voor deze taak, zich desgevallend in een moeilijke situatie bevinden tegenover hun hiërarchische meerderen.

Het Comité herhaalt in dit kader zijn eerdere verzoeken om de activiteiten van deze werkgroep te omkaderen en te ondersteunen (cf. advies van 2011, 2012 en 2013): *"Het Comité is dan ook van oordeel dat het omwille van de vereiste van onafhankelijkheid en om zijn opdracht efficiënt uit te kunnen voeren noodzakelijk is het juridische-administratieve kader van het Comité op punt te stellen. Een duidelijk en stabiel kader (inclusief organisatiestructuur, budgettair kader en logistieke middelen) waarbinnen het Comité in alle onafhankelijkheid kan beslissen over de administratieve en wetenschappelijke ondersteuning van de activiteiten van deze werkgroep "aanbevelingen BIPT" is een conditio sine qua non voor het opstellen van een volgend rapport over de activiteiten van het BIPT."*⁵⁰

Het Comité herhaalt in dat opzicht zijn verzoek dat de ervoor bedoelde financiële middelen zouden worden geïdentificeerd in het budget van het BIPT.

7. De resultaten en verwachte impact (punt 6 van het ontwerp van strategisch plan)

In verschillende van zijn aanbevelingen vraagt het Raadgevend Comité dat het BIPT voor de maatregelen die het van plan is aan te nemen en de verplichtingen die het zinnens is op te leggen, een beoordeling maakt van de gevolgen ("impact assessment"), alsook een kosten-batenanalyse en dat het vervolgens eveneens de werkelijk verkregen resultaten evalueert ("scorecard")⁵¹.

Daarbij verheugt het comité zich erover dat het BIPT van plan is *"tussentijdse resultaten (werkplannen) en eindresultaten (impact/gevolgen) [te] bepalen die gehaald moeten worden"*⁵² en dat het *"met behulp van de performantie-indicatoren - de resultaten [zal] identificeren die gehaald moeten worden voor elk van zijn prioriteiten [wij lezen "strategische assen"] en op het einde van elk jaar zal er in zijn jaarverslag een evaluatie worden gemaakt"*⁵³. Zoals hierboven vermeld zou deze stap echter ook moeten worden gevolgd voor de verschillende aangenomen specifieke maatregelen, zoals dat is bepaald inzake consumentenbescherming, gebied waarop het BIPT van plan is *"studies [...] in verband met de*

49 *Idem.*

50 Aanbevelingen van het Raadgevend Comité van 13 oktober 2008, p. 5, van 23 maart 2011, p. 2 en van 16 oktober 2012, p. 2. Confer de aanbevelingen van het Raadgevend Comité van 11 september 2013, p. 1, 3-5, voor het verzoek van het RCT om in het bijzonder in deze context voldoende financiële middelen toegewezen te krijgen (44.000 euro in 2014) om, conform artikel 4, tweede lid, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector (*cit. supra*) een diepgaande evaluatie te kunnen maken van de activiteiten van het BIPT.

51 Zie de aanbevelingen van het RCT over de voorontwerpen van wet tot omzetting van Richtlijn 2009/136/EG ("burgerrechten") en Richtlijn 2009/140/EG ("beter regelgeven") van 5 april 2011, p. 2-3. Zie ook de aanbevelingen van het Raadgevend Comité van 11 september 2013, p. 1-2.

52 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 6., p. 20.

53 *Ibidem.*

impact op de verplichtingen met betrekking tot de bescherming van de consumenten en op de administratieve kosten die ze voor de sector teweegbrengen"⁵⁴ uit te voeren. Hoewel de door het BIPT voorgestelde stap overigens eerder "stroomafwaarts" van de beslissingen lijkt te liggen, zou er ook "stroomopwaarts" een kosten-batenanalyse verricht moeten worden om de noodzaak van een maatregel na te gaan. Tot slot onderstreept het comité het belang om nu al in de tekst zelf van het strategisch plan 2014-2016 criteria (of "*performantie-indicatoren*"⁵⁵) vast te stellen en te publiceren aan de hand waarvan de verwezenlijking van zijn intenties en zijn doeltreffendheid kunnen worden beoordeeld⁵⁶.

54 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 5.4.3., p. 17.

55 Ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 6., p. 20.

56 Zie ontwerp van strategisch plan 2014-2016, punt 4.4., p. 12: "*Het BIPT moet de wettelijke verplichtingen ter zake overstijgen en moderne tools inzetten zoals performantie-indicatoren om voortdurend kritisch te blijven tegenover zichzelf en zichzelf in vraag te blijven stellen.*"

2. Advies over de begroting 2014 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie

I. Inleiding

Artikel 45bis§7 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven schrijft voor: «De ombudsmannen leggen elk jaar het ontwerp van begroting van de Ombudsdienst voor telecommunicatie ter advies voor aan het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie».

II. Advies

In de plenaire vergadering van 19 februari 2014 heeft het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie zonder voorbehoud de als bijlage opgenomen begroting 2014 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie goedgekeurd.

Het Comité herhaalt zijn wens om het ontwerp van begroting van een bepaald jaar uiterlijk op zijn laatste plenaire vergadering van het jaar ervoor te kunnen bespreken. Hiervoor is het nodig om het ontwerp vroeger te ontvangen.

3. Advies over het ontwerp van nationaal plan “Een digitale agenda voor België”

1. Context

De heer Johan Vande Lanotte, Vice-Eerste Minister en Minister van Economie, Consumenten en Noordzee, heeft het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie (“het Comité”) op 18 december 2013 verzocht om binnen de drie maanden een advies uit te brengen over het ontwerp van nationaal plan “een digitale agenda voor België”.

Het Comité is dan ook verheugd om in toepassing van artikel 4, eerste lid, van de wet van 27 januari 2013 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, het hierna vermelde advies te geven. Dit advies werd goedgekeurd op de plenaire vergadering van 19 februari 2014.

2. Advies

Het huidige advies zal in twee gedeelten worden opgesplitst. In een eerste gedeelte formuleert het Comité een aantal algemene opmerkingen. In een tweede gedeelte worden per deel en subdeel van het ontwerp van nationaal plan specifieke commentaren aangereikt.

2.1. Algemene opmerkingen

Het Raadgevend Comité is verheugd over het idee om voor België een nationaal digitaal plan uit te werken, want het heeft altijd al gepleit voor een meer gecoördineerd geheel, met duidelijke concrete actiepunten voor de betrokken actoren. Ook naar Europa toe hebben we de belangrijke taak om tegemoet te komen aan een aantal belangrijke doelstellingen. Een digitaal plan kan daarvoor de rode draad zijn. In dat opzicht verheugt het Comité zich erover dat de voorgestelde agenda op creatieve wijze een groot aantal essentiële problematieken aankaart voor de goede ontwikkeling van de informatiemaatschappij in België.

Het Raadgevend Comité stelt echter vast dat doorheen het document een aantal elementen dienen geactualiseerd te worden. Verschillende maatregelen die worden voorgesteld, zijn inmiddels al uitgevoerd. We verwijzen bijvoorbeeld naar het ontwerp-KB dat de functionele snelheid voor breedbandtoegang vaststelt, het KB infofiches (p. 10 en 32), de ‘Durf vergelijken’ campagne (p. 10), de publicatie van de studie rond netneutraliteit (p.32). Ook een aantal schetsen van de ‘huidige situatie’ lopen deels achter op de realiteit, bijvoorbeeld op het vlak van aangeboden breedbandsnelheden (p. 24), of nog, op het vlak van radiospectrum (p. 28).

Het Raadgevend Comité is ook vragende partij om het document concrete invulling te geven, van wat de tijdslijn is voor de vooropgestelde ideeën, wie wat uitvoert, etc. Soms wordt verwezen naar de verantwoordelijke overheidsinstellingen of stakeholders, echter niet op consequente wijze.

Verder is het nuttig dat er in de tekst, in referentie naar de Europese digitale agenda, ook wordt verwezen naar de harmonisatie-inspanningen die de Europese Commissie voorziet, onder meer via haar pakket maatregelen “connected continent”/ “Telecom Single Market”. Regelgeving op Europese schaal (bijvoorbeeld rond netneutraliteit) vermijdt een lappendeken van nationale regelgevingen, en zorgt in de meeste gevallen voor meer rechtszekerheid en stabiliteit.

Verder zijn er in de tekst weinig referenties te vinden naar de bedrijvenmarkt, en het belang voor het aantrekken van investeringen, van een zeer performante infrastructuur en dienstenaanbod, alsook de macro-economische impact. Immers, bedrijven en overheidsinstellingen zijn in een groeiende mate afhankelijk van ICT om zich te organiseren, en om hun producten en diensten aan te bieden. Het wegnemen van barrières om ICT efficiënt in te zetten, kan een groot verschil maken ⁵⁷.

De digitale economie is grensoverschrijdend. Het is belangrijk dat bedrijven en overheidsorganisaties alle kansen krijgen. Er loopt makkelijk een deel van de economische waarde, en dus ook belastingen naar andere landen, bv als klanten goederen en diensten in het buitenland bestellen.

Tenslotte verwijst men op een aantal plaatsen naar digitale agenda-snelheden. Er wordt evenwel enkel verwezen naar downloadsnelheden, niet naar uploadsnelheden. Dat is volgens ons een beperking die nog moeilijk te rechtvaardigen valt.

2.2. Specifieke opmerkingen

2.2.1. PIJLER 1 “*ICT- EN INTERNETTOEGANG MOGELIJK MAKEN VOOR IEDEREEN*”

Het Comité stelt vast dat in deze eerste pijler herhaaldelijk verwezen wordt naar de snelheid waarmee on-line kan gewerkt worden. Zowel voor de zakelijke als voor de residentiële gebruiker is het echter van belang om een onderscheid te kunnen maken tussen de aangekondigde snelheden enerzijds en de reële snelheden in de praktijk anderzijds. Deze reële snelheid wordt bepaald door de snelheid van het netwerk, maar evenzeer door andere factoren zoals het toestel waarmee gewerkt wordt, het al dan niet geconnecteerd zijn op een druk bezette website, het gebruiken van een draadloze verbinding enz. In december 2012 heeft het BIPT middels het Besluit betreffende de communicatie van de snelheid van de vaste breedbandverbinding reeds een belangrijke stap in deze gezet inzake de meting van de reële snelheid van het netwerk. Het Comité pleit er echter voor dat dit Besluit nog breder bekendgemaakt wordt.

2.2.1.1. *Punt 1.1. “De toegang tot internet en ICT in België bevorderen”*

Bij de bespreking van de huidige situatie in België wordt opgemerkt dat het ultrasnel breedband in België nog heel beperkt is. De operatoren merken op dat het aantal klanten nog beperkt is, doch dat de beschikbaarheid wel zeer hoog is.

⁵⁷ Business Communications, Economic Growth and the Competitive Challenge – final report, January 2013 - study by WIK Consult, commissioned by INTUG and ECTA

Op verzoek van het GOF is er in 2013 een studie uitgevoerd door het Bureau Marpij. Daarin gaat het over de impact van de mobiele telefonie en de rol ervan in de Belgische economie en worden er pistes geopend inzake innoverend en duurzaam beleid ter ondersteuning van de gebruikers en de sector. <http://www.agoria.be/upload/agoriav2/GOF-ImpactGSMenBE-2013.pdf>

Wat de concrete maatregelen betreft die voorgesteld worden, is er sprake van “het bijhouden van een permanente cartografie van de internetdekking” met het oog op het inventariseren van niet-gedekte zones. Gezien de technologie-neutraliteit enerzijds en het feit dat verschillende technologieën complementair zijn anderzijds, stelt het Comité voor om hier ook nadrukkelijk naar te verwijzen;

2.2.1.2. Punt 1.2. “De universele dienstrichtlijn uitvoeren en opvolgen”

In de derde paragraaf wordt gesteld dat de universele dienstverplichtingen als een veiligheidsnet kunnen gezien worden wanneer er een risico bestaat op sociale uitsluiting. In de rubriek “De huidige situatie in België” wordt voorgesteld om verder grondig denkwerk te verrichten over de modernisering en dynamisering van de universele dienst om deze verder af te stemmen op de behoeften van de gebruikers. Het Comité is de mening toegedaan dat daarbij moet worden verwezen naar de doelstelling tot het vermijden van sociale uitsluiting.

Bij de concrete maatregelen wordt in de eerste bullet voorgenomen om het dekkingsniveau door vaste netwerken en mobiele netwerken in België in kaart te brengen. Specifiek voor de vaste netwerken wordt verwezen naar kabel of ADSL. Gezien de verschillende technologieën voor vaste netwerken, pleit het Comité ervoor om zich niet enkel tot kabel of ADSL te beperken maar dit uit te breiden tot alle technologieën en aldus ook VDSL, fibre en andere op te nemen.

2.2.1.3. Punt 1.4. “Internet en telecommunicatie middelen betaalbaar maken”

Met betrekking tot het sociale telecomtarief, meent het Comité dat een kritische noot ontbreekt bij het complexe en dure systeem van sociale tarieven, alsook een verwijzing naar de vraag of mobiele telefonie en internetabonnementen voorwerp kunnen zijn van sociale tarieven onder het regime van universele dienst.

Daarenboven merkt het Comité op dat de conclusies van de vergelijkende studie van het BIPT over de prijzen ondertussen achterhaald zijn door de enorme beweging van de markt. Bovendien zijn vragen gerezen bij de relevantie van de door het BIPT gehanteerde gebruikersprofielen. Uit de recent gepubliceerde internationale prijzenstudie blijkt dat de prijzen voor mobiel bellen (incl. mobiele data) tussen 2012 en 2013 significant gedaald zijn (minstens 6 tot 55%, afhankelijk van het gebruikersprofiel). Vooral de profielen met veel mobiele data daalden sterk in prijs.

Inzake de concrete maatregelen wenst het Comité volgende opmerkingen te formuleren :

- een jaarlijkse internationale prijzenstudie lijkt ons niet weerhouden te kunnen worden als een factor die de verspreiding van computers en internettoegang stimuleert;
- het Comité betreurt dat inzake de organisatie van een rondetafel enkel voorzien wordt om na te gaan hoe inzake mobiel datagebruik tot meer concurrentie en lagere prijzen kan gekomen worden. Deze rondetafel zou naast het mobiele ook de prijzen voor vast, internet, TV en packs dienen te behelzen;
- het verrichten van onderzoek betreffende de versnelde introductie van forfaitaire tariefplannen lijkt ons een vage formulering en suggereert mogelijks retailregulering in een geliberaliseerde markt;

- wanneer een onderzoek voorzien wordt naar de technische mogelijkheden van technologie-neutrale apparatuur voor de consument, dan wordt verwezen naar TV set-topboxen, wat geen verband houdt met internettoegang of toegang tot computers;
- de suggestie van verder overheidsingrijpen/regulering van de markt lijken ons onvoldoende onderbouwd

2.2.2. PIJLER 2 “DE DIGITALE ECONOMIE AANWAKKEREN EN EEN VEILIG INTERNET TE WAARBORGEN”.

2.2.2.1. Punt 2.2. “De digitale economie stimuleren”

Met betrekking tot elektronische handel merkt het Comité in het algemeen op dat de vaststelling rond de hoge leveringskosten en lange leveringstermijnen onzes inziens kadert in een te pessimistische en onvoldoende onderbouwde visie. Het Comité benadrukt dat het in deze geen technisch probleem betreft van beschikbaarheid van netwerken, maar een probleem van puur economische omstandigheden (andere BTW-tarieven, andere regulering enz)⁵⁸.

Met betrekking tot cloud computing benadrukt het Comité het belang van goede netwerken en een hoge kwaliteit. Het Comité is er trouwens ook van overtuigd dat er vanuit de overheid actie kan worden genomen, om een beter antwoord te bieden op de onzekerheden die met cloud computing gepaard gaan.

Met betrekking tot M2M vraagt het Comité aan de overheid om op internationaal niveau de initiatieven te ondersteunen om tot operatoronafhankelijke of soft-SIM-kaarten te komen om te vermijden dat de fysieke verandering van de SIM-kaarten bij de verandering van mobiele operator een belemmering vormt. De gebruikers vragen daarbij overigens een proactieve houding van de regering.

Met betrekking tot de huidige situatie in België, stelt het Comité vast dat er een te eenvoudige voorstelling van de problematiek wordt gegeven wanneer gesteld wordt dat de bescherming van gegevens en bestanden in cloud computing-systemen in ons land wordt gewaarborgd door de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De bewaring van gegevens is immers een complex vraagstuk voor zowel overheidsinstellingen als bedrijven.

Inzake de concrete maatregelen wenst het Comité volgende opmerkingen te formuleren :

- het Comité merkt op dat, hoewel er op gewezen wordt dat het voorstel van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer moet worden gevolgd, het gevaar bestaat dat het regelgevingskader volledig zal wijzigen;
- inzake de impact van het internet der dingen, wordt verwezen naar de RFID-chips. Het is het Comité niet duidelijk wat wordt bedoeld met de mogelijkheid voor de consumenten om die te activeren;

⁵⁸ Volgens Comeos, een beroepsorganisatie voor handel en diensten in België, zijn er verschillende obstakels die dienen opgeheven te worden opdat e-commerce in België verder zou kunnen uitgebouwd worden. Zie : <http://www.retaildetail.be/nl/m-tail/item/17423-comeos-“belgische-e-tailers-worden-het-land-uit-gedreven”> en <http://www.gva.be/nieuws/economie/belga/extern-comeos-waarschuwt-voor-enorme-uitdagingen-e-commerce-komende-jaren.aspx> en http://www.lavenir.net/article/detail.aspx?articleid=DMF20140116_00418188

- met betrekking tot het uitvoeren van Privacy Impact Assessment (PIA), roept het Comité op tot voorzichtigheid teneinde niet voorop te lopen op de Europese discussies ter herziening van de Richtlijn van 1995. De context van de ontwerpverordening gaat eerder uit van de verplichting tot het uitvoeren van een PIA daar waar het effectief gaat over bepaalde gevoelige categorieën van persoonsgegevens.

2.2.2.2. Punt 2.3. “Het gebruik van elektronische facturatie uitbreiden”

Het Comité benadrukt het belang aan stimulering en sensibilisering van het gebruik van elektronische facturatie. Dit hoeft niet noodzakelijk betrekking te hebben op een volledige elektronische facturatie, inclusief een link naar de boekhouding, gezien dit voor veel organisaties een te complexe stap is. Veel minder ingrijpend kan echter reeds de vervanging van een papieren factuur door een elektronische, zeer kostenbesparend werken. Het Comité pleit daarom ook voor verduidelijking en sensibilisering die zeker tot de mogelijkheden behoren.

2.2.2.3. Punt 2.4. “Internetgebruikers beschermen tegen cybercriminaliteit”

In dit verband pleit het Comité voor een eenduidige strategie van de overheid inzake de aanpak van data security en privacy-inbreuken.

Het verzamelen, beheren en toegankelijk maken van bedrijfs- en klantgegevens is een zeer complexe technische materie. Data security is een zeer grote bezorgdheid. Bedrijven en overheidsinstellingen doen grote inspanningen om inbreuken op de veiligheid en vertrouwelijkheid van gegevens te voorkomen.

Mede daarom vraagt het Comité de aanstelling van een betrouwbare derde partij waar incidenten in vertrouwen en anoniem kunnen worden gemeld en afgehandeld. Binnen zijn huidige structuur en werking kan het CERT (Federal Cyber Emergency Team) die rol niet spelen. Er is dan ook nood aan een meer uitgebreide, sterkere CERT. Daarenboven is er nood aan één aanspreekpunt en één strategie voor de aanpak en de behandeling van privacy-incidenten. Het bedrijf of de overheidsinstelling dat een incident meemaakt, staat voor een grote administratieve versnippering in de stappen naar de oplossing. Versnippering en beveiliging zijn termen die in deze context niet samengaan.

Bedrijven en overheidsinstellingen willen ook leren over wat bij de collega's gebeurt. Feedback over veiligheid en incidenten bij anderen moet (anoniem) kunnen worden georganiseerd, zodat iedereen kan leren uit incidenten.

Wanneer men de huidige situatie in België schetst, is het dan ook noodzakelijk om te stellen dat de strategie voor cyber veiligheid niet af is en dat het risico op versnippering van de middelen reëel is.

2.2.2.4. Punt 2.5. “Het internet veiliger maken voor kinderen en jongeren”

Het Comité betreurt dat geen enkele melding wordt gemaakt van de eID als een middel voor veilige identificatie en beveiliging, en inzonderheid ten opzichte van kinderen en adolescenten.

2.2.3. PIJLER 3 “ONZE DIGITALE INFRASTRUCTUUR KLAARSTOMEN VOOR MORGEN”.

In het algemeen merkt BELTUG op dat de telecommarkt voor bedrijven en overheidsinstellingen nog altijd te weinig concurrentieel is. Daar waar er in de consumentenmarkt de jongste jaren concurrentie is gekomen door meer aanbieders (vooral in de mobiele telefonie en internet) en vanaf 2013 ook meer prijsconcurrentie, is er voor bedrijven en overheidsinstellingen nog altijd een nijpend gebrek aan concurrentie in de telecommarkt. BELTUG stelt ondermeer volgende pijnpunten vast :

- Bedrijven en overheidsinstellingen willen de mogelijkheden en de prijzen van verschillende aanbieders op de markt kunnen vergelijken. Dat is essentieel voor elk inkoopbeleid;
- Een vraag naar offertes levert zeer vaak maar twee offertes op. In sommige gevallen maar één. Er zijn gewoon te weinig aanbieders om een goed inkoopbeleid te kunnen voeren;
- Bedrijven en overheidsinstellingen willen meer en meer managed services inkopen - telecomdiensten met uitgebreid technisch en kostenbeheer bij bedrijf en operator. Er zijn maar een paar operatoren die deze behoefte kunnen afdekken;
- Vooral bedrijven met verschillende locaties ervaren te weinig concurrentie.

Het gebrek aan concurrentie in de zakelijke markt, wordt trouwens onderbouwd door verschillende enquêtes en studies die door de zakelijke markt werden georganiseerd.

Tot slot merkt het Comité op dat de overheid de telecomsector niet mag zien als een middel om inkomsten te genereren. Zo is de recente beslissing in Wallonië om extra belastingen te heffen op GSM-antennes contra-productief.

2.2.3.1. Punt 3.1. “De Belgische netwerkinfrastructuur verder uitbouwen”

In het algemeen betreurt het Comité dat in dit punt geen verwijzing is opgenomen naar blokkerende factoren met betrekking tot de netwerkuitrol. Het Comité denkt hier inzonderheid aan bouwvergunningen, stralingsnormen en belastingen op infrastructuur.

Inzake bouwvergunningen pleit het Comité ervoor om heldere en efficiënte stedenbouwkundige- en milieuprocedures aan te reiken, met soepelheid en vrijstellingen voor werken van kleinere omvang. De WIK-studie⁵⁹ identificeert in dit verband volgende actiepunten :

“Action 1: Permit granting procedures should be streamlined. Every undertaking authorised to provide electronic communications networks should be able to submit, via the single information point, applications for permits required for civil works. The single information point should facilitate and coordinate the permit granting process. The applications should be forwarded to the competent authorities involved in granting the permits. Compliance with applicable deadlines should be

⁵⁹ <http://www.platform.be/content/user/File/2013/2013-06-18%20Platform%20Telecom%20Study%2018%20June%202013-Final.pdf>

monitored. The aim should be to close permit requests within 6 months.

Action 2: The criteria, procedures and timescales for the granting of permits to build mobile bases stations should be reviewed to fit the different requirements of rolling out LTE. They should also be harmonised across Belgium in order to simplify the planning for mobile operators. A clear and common dispute procedure should be established with strict timelines in order to ensure consistent and timely decisions. The BIPT should act as a national dispute resolution body.”

Inzake stralingsnormen, pleit het Comité ervoor om de emissienormen aan te passen zodat tegelijk de gezondheid en het milieu kunnen worden beschermd (volgens de erkende internationale standaarden) én mobiele technologieën op lange termijn efficiënt kunnen worden uitgerold.

De WIK-studie identificeert in dit verband volgende actiepunten :

“Action 3: The emission norms for antennas in urban areas should be reviewed with regard to their appropriateness and effectiveness. Yearly reviews of the real emission through field tests with special attention for sensitive areas (schools, nursery and healthcare institutions) could bring the insight that there is space to increase the emission norms without causing health related risks. The review of emission norms should result in less stricter norms or in a differentiation between locations.

Action 4: To ensure the roll-out of LTE networks, in particular in the presence of constraining emission norms, public institutions should offer mobile operators access to public buildings for the deployment of an antenna.”

Inzake belastingen op infrastructuur, identificeert de WIK-studie volgend actiepunt : “Action 27: Local (and regional) governments should review the existing and planned taxations on mobile masts and antennas as this discourages the roll-out of LTE to the levels achieved in other countries.”

Met betrekking tot het gedeelte “de huidige situatie in België”, merkt het Comité op dat de snelheden die worden vermeld inzake 3G intussen ruim achterhaald zijn.

Met betrekking tot het gedeelte “concrete maatregelen”, formuleert het Comité volgende opmerkingen :

- het Comité vraagt zich af waartoe de sensibilisering van de operatoren dient in het kader om te voldoen aan de eis van Europa om in een speciaal fonds van één miljard euro voor de diensten te voorzien;
- wanneer voorzien wordt om de huidige technologieën en dekkingsgraden in kaart te brengen, wijst het Comité erop dat dergelijke cartografie ook interessant is voor de bedrijvenmarkt. Het is immers zo dat het veel verschil uitmaakt voor een tender als er verschillende infrastructuren zijn in een bedrijvenpark, of als er maar 1 infrastructuur is waardoor alternatieve operatoren ook beroep moeten doen op die infrastructuur (wat natuurlijk de aantrekkelijkheid van het aanbod zal beïnvloeden).

2.2.3.2. Punt 3.2. “De overgang naar IPv6 versnellen”

Het Comité staat positief tegenover het idee dat de overheid de overstap naar IPv6 wil stimuleren, doch wijst erop dat de verschillende overheidsorganisaties over de nodige budgetten moeten beschikken voor de invoering ervan.

Tot slot merkt het Comité op dat in dit punt verwezen wordt naar een kalender van twee jaar voor operatoren en ISP-leveranciers, doch vraagt zich af vanaf welk tijdstip deze termijn van twee jaar ingaat. Bepaalde operatoren merken trouwens op dat de voorziene kalender voor hen trouwens reeds achterhaald is.

2.2.3.3. Punt 3.4. “Het gebruik van het radiospectrum strategisch plannen”

Inzake het geciteerde voorstel om de jaarlijkse rechten te verminderen, pleit het Comité tevens voor een verdere verlaging van de rechten voor microwaves.

2.2.3.4. Punt 3.5. “. Duurzaam groeien door de milieu-impact van ICT te verlagen en energie-efficiënte via ICT verhogen”

Het Comité meent dat bij “IT for Green” niet alleen dient verwezen te worden naar energie-efficiëntie, maar tevens naar mobiliteit. ICT kan immers op diverse manieren ingezet worden om mobiliteitsproblemen op te lossen. Hiervoor kan ook worden verwezen naar ITS als aparte pijler naast e-gov, e-health of e-working (zie onze commentaren op punt 5.5. van het ontwerp van nationaal plan “een digitale agenda voor België”).

2.2.4. PIJLER 4 “DE NEUTRALITEIT VAN HET INTERNET GARANDEREN EN BESCHERMEN”.

Het Comité is de mening toegedaan dat deze vierde pijler dient geactualiseerd te worden. Daarnaast stelt het Comité dat de praktijk van de neutraliteit van het internet even complex is als het internet zelf.

De Europese Commissie heeft een Europese verordening voorgesteld, die ook betrekking heeft op de neutraliteit van het internet die voor alle EU-lidstaten zal gelden. Het Comité vraagt de Belgische wetgever dan ook om in dit stadium de eigen Belgische regeling voor de neutraliteit van het internet niet uit te werken, te meer omdat België vandaag al voor is op de Europese verplichtingen.

2.2.5. PIJLER 5 “DE SECTOR EFFICIËNT REGULEREN EN VERDER ONTWIKKELEN”.

2.2.5.1. Punt 5.1. “Werk maken van efficiënte internet governance”

Het Comité wenst te benadrukken dat een reglementair “level playing field” dient verzekerd te worden tussen “telecommunicatie-infrastructuur operatoren” enerzijds en de andere marktpartijen anderzijds. Onder andere “over the top – OTT” spelers (zoals Skype, WhatsApp, Facebook, YouTube...) en ook leveranciers van eindgebruikersapparatuur of operating systemen (Apple, Samsung, Google – Android, ...) leveren meer en meer diensten (bijvoorbeeld via – al dan niet betalende – applicaties in “application stores”) die in directe of indirecte concurrentie staan met de traditionele telecommunicatiediensten. Het is belangrijk na te denken hoe de reglementering/regulering daar afdoende rekening mee kan houden.

Verder merkt het Comité op dat bij de opsomming van de overheidsspelers op het vlak van internet governance, verschillende instanties niet vermeld worden die weliswaar ook reeds een aantal zaken realiseren op dit vlak.

2.2.5.2. Punt 5.3. “De mogelijkheden van e-government verder uitbouwen en benutten”

Het Comité is de mening toegedaan dat naast het voorbeeld van Wallonië en van Fedict, zeker tax-on-web zou moeten vermeld worden als één van de voorbeelden waarmee een groot deel van de Belgische bevolking in aanraking komt.

2.2.5.3. Opmerkingen en suggesties, van toepassing op de punten 5.3. “De mogelijkheden van e-government verder uitbouwen en benutten”, 5.4. “De mogelijkheden van ICT en internet benutten voor e-health” en 5.5. “De kansen van ICT benutten voor e-working”

Naast belangrijke toepassingen als e-government, e-health en e-working, meent het Comité dat ITS of “Intelligent transport systems” al evenzeer belangrijk is en zeker verdient om in de digitale agenda voor België vermeld te worden. Ook in de Europese digitale agenda wordt hier trouwens naar verwezen en wordt gesteld dat via ITS het vervoer efficiënter, sneller, vlotter en betrouwbaarder verloopt. Intelligente vervoerssystemen kunnen bijdragen tot transportsystemen die hun veiligheid en efficiëntie verhogen en die het milieu meer eerbiedigen.

Bovendien is de Europese richtlijn (Richtlijn 2010/40/EU) aangenomen op 7 juli 2010 om de toepassing van deze vernieuwende technologieën voor de mobiliteit in Europa te versnellen. Deze richtlijn is een instrument om de toepassing van intelligente vervoerssystemen in Europa te coördineren. Zij bepaalt dat elke lidstaat bij de Commissie een verslag indient over zijn nationale activiteiten en projecten met betrekking tot de prioritaire gebieden voor deze vervoerssystemen.

Tot op heden hebben al talrijke lidstaten dat ITS-plan ontwikkeld. In België legt Vlaanderen de laatste hand aan dat plan nadat er een reeks workshops zijn georganiseerd waarin private en publieke spelers verenigd waren. In Wallonië en Brussel, zijn er hier en daar initiatieven genomen, maar vandaag bestaat er nog geen algemeen plan.

Bij intelligent vervoer zijn diverse instanties betrokken: beheer en informatie over het verkeer (met name de Gewesten), openbaar vervoer (vervoersondernemingen), parkeergelegenheid (gemeentebesturen), beheer van ongevallen (nooddiensten, politie), fiscaliteit, logistiek.

Er kunnen een aantal domeinen worden geciteerd, zoals:

- beheer van het verkeer op autosnelwegen (borden met variabele signalisatie, beheer van ongevallen, ...);
- intelligente tolheffing (bijv.: in Londen is dankzij de invoering van een 'congestion charge' het verkeer met 20% teruggedrongen!). Wij wijzen erop dat er een proefproject loopt met de 3 gewesten voor de GEN-zone;
- beheer van het verkeer in de steden (synchronisatie van de verkeerslichten, begeleiding naar parkeergelegenheden, ...);
- beter logistiek beheer.

Dat plan zou moeten worden ontwikkeld in samenwerking met de privéondernemingen, door bijvoorbeeld een reeks gemeenschappelijke workshops te organiseren per thema. Dat zou het mogelijk maken de bestaande technologische oplossingen voor de mobiliteit te kennen en een masterplan voor de ITS-ontwikkeling te ontwikkelen, dat ook rekening zou moeten houden met de problematiek van de gegevensbescherming op dat gebied.

2.2.5.4. Punt 5.5. “De kansen van ICT benutten voor e-working”

Met betrekking tot e-working, meent het Comité dat veel verbetering mogelijk is aan het bestaande kader.

Een billijke (para)fiscale behandeling van mobiel werken is noodzakelijk. Ten eerste raken werk- en privégebruik bij smartphones en tablets hoe langer hoe meer verweven. Ten tweede willen bedrijven meer investeren in innovatie in mobiel werken en willen ze hun medewerkers ook stimuleren om de nieuwste technologieën te omarmen. In tegenstelling tot wat vooraf ging, wordt op het vlak van de fiscaliteit en de sociale zekerheid echter nog geredeneerd op basis van oude schema's.

Bij de huidige regeling voor het berekenen van ‘voordeel van alle aard’ zijn de toestellen, het gebruik ervan en de prijzen zodanig geëvolueerd dat :

- de forfaitaire bedragen voor fiscaliteit en parafiscaliteit het gebruik afremmen;
- er méér ‘voordeel van alle aard’ wordt aangerekend dan wat de toestellen en het gebruik effectief kosten;
- werknemers de regels als onredelijk ervaren;
- werknemers en bedrijven verstrikt raken in de complexiteit van de regels, en vaak in irritaties;
- bedrijven mobiele toepassingen en mobiel werken vaak noodgedwongen uitstellen.

Vandaag bestaat er dan ook een grote, dringende nood aan een eenvoudige, werkbare en billijke oplossing voor het gebruik van mobiele toestellen voor werk en privé. Regels en systemen om privé-gebruik en werk te scheiden zijn tijdrovend en complex. Voor telefonie is de scheiding technisch gezien nog mogelijk maar voor mobiel internet is dit bijvoorbeeld niet meer mogelijk .

Vanuit diverse hoeken wordt dan ook gepleit voor :

- een eenvoudige, werkbare en billijke forfaitaire regeling voor de fiscaliteit, dewelke voor iedereen geldt en waardoor rulings per bedrijf worden vermeden;
- een bevestiging van de richtlijnen van de RSZ inzake het RSZ-forfait;
- een overeenstemming tussen fiscus en RSZ, en uitbreiding van de regels naar smartphone en tablet;
- het stoppen van het cumuleren van ‘voordeel alle aard’ voor smartphone, tablet, portable, mobiel datagebruik en internetgebruik thuis;
- een eenvoudige forfaitaire oplossing voor toestellen gekocht door de werknemer die voor het werk worden gebruikt (Bring Your Own Device).

[Het BELTUG-standpunt van maart 2013](#) is bijvoorbeeld een meteen bruikbare, praktische handleiding voor de politicus die werk wil maken van dit probleem dat duizenden bedrijven raakt én tienduizenden werknemers.

De vertegenwoordigers van de werknemers wensen dat het Belgische sociale model in acht wordt genomen bij de invoering van e-working, met name via collectieve arbeidsovereenkomsten die worden gesloten in de Nationale Arbeidsraad.

4. Advies over de begroting 2015 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie

I. Inleiding

Artikel 45*bis*§7 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven schrijft voor: «De ombudsmannen leggen elk jaar het ontwerp van begroting van de Ombudsdienst voor telecommunicatie ter advies voor aan het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie».

II. Advies

In de plenaire vergadering van 17 december 2014 heeft het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie zonder voorbehoud de als bijlage opgenomen begroting 2015 van de Ombudsdienst voor telecommunicatie goedgekeurd, die hier wordt bijgevoegd zoals ze aan het Comité kon worden toegestuurd op 2 december 2014.

Hoofdstuk 5: Aanbevelingen met betrekking tot de activiteiten van het BIPT

Inleiding

Overeenkomstig het artikel 4 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator voor de Belgische post- en telecommunicatiesector dient het Raadgevend Comité voor Telecommunicatie (hierna: het Comité of RCT) aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers een jaarverslag te bezorgen over de activiteiten van het Comité. In dat jaarverslag dient het Comité tevens aanbevelingen te formuleren over de activiteiten van het BIPT.

De wet van 31 mei 2011 houdende diverse bepalingen inzake telecommunicatie verduidelijkt daarenboven deze bevoegdheid nog door een verwijzing toe te voegen naar het jaarverslag, de werkplannen en het strategisch plan van het BIPT. De wet van 31 mei 2011 benadrukt het belang van deze taak van evaluatie van de activiteiten van het BIPT (met inbegrip van de formulering van prospectieve suggesties). Het Comité zal een nieuw dossier indienen bij het BIPT om steun te krijgen bij de verwezenlijking van deze taak⁶⁰.

Aangezien het jaarverslag van het BIPT pas op 30 juli 2015 werd gepubliceerd, heeft het Comité bij de uitwerking van deze aanbevelingen hier geen rekening mee kunnen houden.

Daarbij concentreert het Comité zijn aanbevelingen op de volgende punten⁶¹:

1. Het BIPT - een toekomstgerichte regulator van de elektronische-communicatiesector

1.1. De visie van het BIPT

1.2. Opmerkingen betreffende het nieuwe mandaat van de Raad van het BIPT

2. Statuut en financiering van het BIPT

2.1. De onafhankelijkheid van het BIPT

2.2. De financiering en de middelen van het BIPT

⁶⁰ Zie meer bepaald het RCT, aanbevelingen van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie met betrekking tot de activiteiten van het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie, in uitvoering van artikel 4, tweede lid, van de wet van 17 januari 2003 betreffende het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, 11 september 2013, p. 1 en 3-5, (hierna "RCT, aanbevelingen september 2013"); RCT, aanbevelingen van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie met betrekking tot de activiteiten van het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie, in uitvoering van artikel 4, tweede lid, van de wet van 17 januari 2003 betreffende het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, 17 september 2014, p. 11-12 (hierna "RCT, aanbevelingen september 2014"). Zie ook RCT, advies over het ontwerp van strategisch plan 2014-2016 van het BIPT, zoals voor openbare raadpleging voorgelegd op 17 januari 2014, 7 februari 2014, p. 10-11 (hierna "RCT, advies over het ontwerp van strategisch plan 2014-2016").

⁶¹ Andere aanbevelingen kunnen worden gevonden meer bepaald in RCT, aanbevelingen september 2014 en in RCT, advies betreffende het ontwerp van strategisch plan 2014-2016.

2.3. Beschouwing van de beste praktijken die door andere regulatoren worden gehanteerd

3. Regulering van de sector door het BIPT

3.1. De besluitvorming door het BIPT

3.2. De communicatie van het BIPT

3.3. De garantie van een "level playing field" en de regulering van de "over-the-top"-leveranciers

3.4. Vergelijkende studie Prijsniveau Telecomproducten

3.5. Wifi en zijn gebruik

4. Samenwerking tussen het BIPT en andere instanties

4.1. Rol als deskundige van het BIPT, buiten zijn toepassingsgebied in strikte zin

4.2. De samenwerkingen van het BIPT

1. Het BIPT - een toekomstgerichte regulator van de elektronische-communicatiesector

1.1. De visie van het BIPT

- Deze voorbije jaren heeft het BIPT zijn actie in de tijd gekaderd, door een duidelijke koppeling tussen het strategische niveau en het operationele niveau (werkplannen).

Voor het Comité moet deze handelswijze niet alleen worden voortgezet, ze moet ook aanzienlijk worden uitgebreid.

- **In de eerste plaats** is het belangrijk dat het BIPT zijn rol duidelijk kadert in zijn eigen context⁶²:
 - deze van een reguleringsfilosofie die is aangepast aan de goede praktijken en aan de huidige tendensen: tot promotie en bevordering van de investeringsrol van de spelers op de gereguleerde markten, ten voordele van de consument.
 - deze van een regulering die steeds meer rekening houdt met belangrijke elementen van transversaliteit voor de kwaliteit en doeltreffendheid van het geleverde werk, en in het geval van het BIPT: versterkte synergiën met de mediaregulators en met de bevoegde autoriteiten inzake bescherming van de consumenten; complementariteit en eventueel actieplannen gedeeld met de Mededingingsautoriteit en de overheidsdiensten die zijn betrokken bij de gereguleerde markten.
 - en ten slotte deze van een activiteit die beantwoordt aan de doelstellingen van transparantie ten aanzien van het grote publiek zoals van het Parlement, wat inhoudt dat het BIPT zijn opdrachten en acties uitvoert in het teken hiervan.

In deze context zal de volgende koppeling nog leesbaarder en duidelijker moeten worden gemaakt: filosofie, strategie en operationeel niveau.

Dat gaat immers van:

- het breedste naar het meest precieze;
- een tijdsbestek van 6 jaar dat de continuïteit van de actie van het BIPT (filosofie) moet garanderen tot een periode van 1 jaar die in de praktijk zijn acties moet sturen (operationeel niveau), via een periode van 3 jaar - met geregelde evaluaties - waarin de strategie die is verbonden met het mandaat wordt gedetailleerd (strategie).

Derhalve zullen duidelijke KPI's (Key Performance Indicators) verzameld op een routekaart en een dashboard, moeten worden gedefinieerd, uitgesplitst, voortgezet en hun evolutie zal moeten worden gemeten binnen eenzelfde koppeling filosofie -> strategie -> operationeel niveau.

⁶² Zie ook BIPT, strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 5-9 (missies en visie).

- **Vervolgens** lijkt het voor het Comité wat betreft telecom essentieel te zijn dat het BIPT een goed inzicht heeft in de reikwijdte van de omwentelingen die plaatsvinden in het digitale landschap.

De diensten die worden verstrekt op het grondgebied en die wettelijk kunnen beantwoorden aan de definitie van elektronische communicatie en in die hoedanigheid afhangen van het reguleringsdomein van het BIPT, zijn immers aanzienlijk geëvolueerd. Het "grondbeginsel" dat met zich brengt dat een dienst al dan niet onder "elektronische communicatie" valt, is niet zozeer meer en niet noodzakelijkerwijs meer verbonden met het feit dat de dienst wordt verstrekt door een "klassieke" operator.

Met andere woorden... het is voortaan onmogelijk om enkel de "klassieke" netwerkoperatoren te beschouwen als elektronische-communicatieoperator.

Daarom vraagt het Comité, in het belang van de consument en van een coherente visie van het geheel, dat het veld van de reglementering wordt herzien en onverwijld wordt uitgebreid, rekening houdend met het principe dat de reglementering evenredig moet zijn en op niet-discriminerende wijze wordt toegepast.

Er moet een identieke reflex plaatsvinden wat betreft de frequenties en het spectrum. Voor het Comité is het van essentieel belang dat de visie die het BIPT zal uitwerken voor het meest doeltreffende gebruik van dit schaarse middel, voortaan duidelijk op drie pijlers berust:

- een anticipatie op 6-10 jaar van het gebruik en de behoeften;
- een visie van de concurrentie die rekening houdt met een juiste valorisering van de investeringen die zijn toegekend in de loop van de jaren, en van het belang;
- een beleid van spectrumbeheer dat een efficiënt en soepel beheer ervan door de spelers die het gebruiken, valoriseert.

- **Ten slotte** merkt het Comité op dat het aan de Raad van het BIPT, die binnenkort zou moeten worden benoemd, zal zijn om de basis van een dergelijke visie te leggen: breed, geleed, coherent, duidelijk, precies, met meetbare doelstellingen.

Het Comité zal een relevante en respectvolle dialoog willen opstellen en behouden opdat de visie van het BIPT van bij het begin en op termijn voldoende rekening houdt met de behoeften van de maatschappelijke spelers vertegenwoordigd binnen het Comité.

1.2. Opmerkingen betreffende het nieuwe mandaat van de Raad van het BIPT

Het mandaat van de huidige Raad van het BIPT eindigt in november 2015. In dat kader dringen zich een aantal opmerkingen op. De Raad van het BIPT is de kernspeler van een prospectieve regulering van de elektronische communicatie die de ontwikkeling van de sector bevordert in het belang van zowel de operatoren als de eindgebruikers (professionele en consumenten).

Voor die ontwikkeling is rechtszekerheid nodig en dus is het gepast om een benoemingsprocedure op punt te stellen die de risico's van nietigverklaring en schorsing van de genomen besluiten tot een minimum beperkt, wat betreft de procedure zelf en de naleving door de kandidaten van de vastgelegde voorwaarden. Het is ook gepast dat deze procedure wordt ingevoerd wanneer dat nuttig is en dus snel vruchten afwerpt.

Buiten de ingestelde procedure zal de nieuwe Raad moeten toezien op een continuïteit in de visie, de strategie en de besluiten zoals bijvoorbeeld vastgelegd in artikel 8, § 5, a), van de Kaderrichtlijn 2002/21/EG. De nieuwe Raad zal ook de wil tot dialoog moeten behouden waarvan de huidige Raad getuigt ten aanzien van de belanghebbende partijen en meer bepaald het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie als vertegenwoordiger van de belanghebbenden van de elektronische communicatie, bijvoorbeeld wat het opstellen van het strategisch plan 2014-2016 en de uitwerking van de werkplannen zou betref.

2. Statuut en financiering van het BIPT

2.1. De onafhankelijkheid van het BIPT

Het Comité heeft meermaals het belang van de onafhankelijkheid van het BIPT kunnen benadrukken⁶³. Het Comité verheugt zich er aldus over dat het BIPT in zijn strategisch plan 2014-2016 zijn onafhankelijkheid heeft vermeld als een van de waarden die het in staat moeten stellen om te garanderen dat zijn acties conform de missie en de visie zijn⁶⁴. Het Comité deelt inderdaad het standpunt van het BIPT dat de onafhankelijkheid de geloofwaardigheid van de regulator garandeert en ertoe bijdraagt om zijn acties stabiel en in de tijd voorspelbaar te maken⁶⁵. Op die manier is de onafhankelijkheid van de regulator voor elektronische communicatie een sleutelement voor de tenuitvoerbrenging van een goede regulering van de sector en de komst van een loyale concurrentie. Ze is immers nodig om de regulator in staat te stellen om *"te zorgen voor een gelijk speelveld, zodat de marktwerking optimaal kan spelen ten voordele van de gebruiker"*⁶⁶.

63 Zie RCT, aanbevelingen over de voorontwerpen van wetten tot omzetting van de Richtlijnen 2009/136/EG (burgerrechten) en 2009/140/EG ("beter regelgeven"), 5 april 2011, p. 6 en onlangs RCT, aanbevelingen september 2014, p. 2 en RCT, memorandum aan de minister bevoegd voor de telecommunicatie en de digitale agenda: Een digitale agenda voor België, 3 maart 2015, p. 15-16 (hierna "RCT memorandum 2015").

64 BIPT, strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 10.

65 BIPT, strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 11.

66 Algemene beleidsnota - Digitale Agenda, van de telecommunicatie en de post, *Parl. St.*, Kamer, 2014-2015, nr. 54-588/5, p. 13.

In die context stelt het Comité zich vragen over de opportuniteit van maatregelen voor controle vanwege de regering waarvan sprake in de artikelen 15 (algemene voogdij van wettelijkheid en opportuniteit) en 34 (strategisch driejarenplan) van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van het BIPT, zoals gewijzigd door de artikelen 4 en 11 van de wet van 10 juli 2012 houdende diverse bepalingen inzake elektronische communicatie. De wettelijkheid van de besluiten van het BIPT wordt volgens het RCT immers voldoende gegarandeerd door de mogelijkheid tot beroep voor het hof van beroep van Brussel.

Het Comité verheugt zich dan ook over het feit dat de wet van 16 maart 2015 houdende wijziging van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector⁶⁷ de in twijfel getrokken bepalingen hierboven respectievelijk heeft opgeheven (artikel 15) en gewijzigd (artikel 34⁶⁸).

Het Comité benadrukt echter het feit dat de groei en het behoud van de onafhankelijkheid van de regulator een voortdurend proces is dat niet zal afgerond zijn met de afschaffing van artikel 15 van de wet van 17 januari betreffende het statuut van het BIPT en met de wijziging van artikel 34. In dat kader wenst het comité te benadrukken hoe belangrijk het is dat het BIPT beschikt (en blijft beschikken) over de nodige bevoegdheden en middelen, meer bepaald in termen van personeel, om de kwaliteit van zijn besluiten te kunnen garanderen. Daarop toezien, meer bepaald door een programma van permanente opleiding te organiseren, is overigens niet tegenstrijdig met een (her)evaluatie van de werkelijke administratieve kosten die worden gegenereerd door het werk van de regulator (zie hieronder).

⁶⁷ BS 7 april 2015.

⁶⁸ Dat artikel luidt nu als volgt:

"De Raad stelt binnen twaalf weken na de indiensttreding van zijn leden, en om de drie jaar, een strategisch driejarenplan op. Alle leden die de Raad uitmaken, stellen het strategisch plan voor aan de Kamer van volksvertegenwoordigers.

De Raad stelt vervolgens een jaarlijks werkplan op dat in het strategisch plan past. Dat jaarlijks plan wordt vóór de publicatie op de website van het Instituut gedurende ten minste twee weken voorgelegd ter openbare raadpleging.

De Raad legt aan de regering een jaarverslag voor over zijn activiteiten en de ontwikkeling van de markt van de postdiensten en de telecommunicatiemarkt. Dat jaarverslag bevat, onder andere, een financieel verslag en de jaarrekeningen van de universeledienstfondsen inzake de postdiensten en de telecommunicatie, alsook een verslag over de in artikel 21 beoogde controle. Het wordt uiterlijk tegen 1 juni van het volgende jaar ter beschikbaar gesteld van het publiek.

Alle leden die de Raad uitmaken worden elk jaar gehoord door de Kamer van volksvertegenwoordigers in de maand die volgt op de publicatie van het jaarlijkse activiteitenverslag."

2.2. De financiering en de middelen van het BIPT

Het Comité wenst te herinneren⁶⁹ aan het grote probleem van het budgettaire overschot dat elk jaar vrijkomt bij het BIPT en dat systematisch wordt doorgestort aan de Schatkist. Het blijkt dat het BIPT aldus ongeveer € 165.609.288⁷⁰ heeft doorgestort aan de Schatkist tussen 1998 en 2014. In 2014 was dat een bedrag van € 11.200.000⁷¹. De administratieve bijdragen opgelegd door het BIPT aan de sector moeten worden afgestemd op het Europees regelgevingskader en in het bijzonder op artikel 12 van Richtlijn 2002/20/EG, de "Machtigingsrichtlijn" die bepaalt dat enkel de werkelijke administratieve kosten gegenereerd door een regulator worden vergoed door middel van administratieve bijdragen. In geval van overschotten moeten de administratieve bijdragen naar rata worden herzien. Het Comité benadrukt de noodzaak dat het BIPT, bij de uitwerking van zijn budget, een meer realistische en nauwkeurige raming maakt van de kosten die zijn activiteiten zullen genereren zodat een einde wordt gemaakt aan het budgettaire overschot. Het Comité merkt op dat in andere sectoren zoals deze van energie (zie het jaarverslag 2014 van de CREG, en in het bijzonder zijn titel 5.9⁷²) de regulatoren het budgettaire surplus terugstorten aan de bijdragers. Deze piste zou moeten worden overwogen. Het Comité benadrukt eveneens de noodzaak van een grotere transparantie vanwege het BIPT wat betreft het gebruik van zijn financiële middelen.

Overigens is het belangrijk dat binnen het budget van het BIPT de financiële middelen worden geïdentificeerd die bestemd zijn voor het Comité en dat bepaalde middelen specifiek worden ingezet voor de ondersteuning van zijn activiteiten (bijvoorbeeld de werking van de Werkgroep "aanbevelingen").

2.3. Beschouwing van de beste praktijken die door andere regulatoren worden gehanteerd

Zoals we hierboven hebben gezien, is het belangrijk om zich te laten inspireren door de beste praktijken die worden gehanteerd door andere regulatoren. Het Comité is aldus groot voorstander van het plan van de federale regering om de bevoegdheden van de regulatoren te evalueren *"om hen dichter bij elkaar te brengen en hun werking te versterken"*⁷³. Het Comité zal overigens vrijwillig meewerken aan deze evaluatie en wenst in elk geval op de hoogte te worden gehouden over het tijdschema ervan en de activiteiten die worden verwezenlijkt in dat kader.

69 RCT, aanbevelingen september 2014, p. 3.

70 Dit bedrag is het resultaat van de som van de bedragen uit de verschillende jaarverslagen van het BIPT tot 2014.

71 BIPT, jaarverslag 2014, blz. 57.

72 Commissie voor de regulering van de Elektriciteit en het Gas, Jaarverslag 2014, p. 102.

73 Regeringsakkoord van 9 oktober 2014, p. 130. Zie ook Beleidsverklaring - Digitale Agenda, van de telecomunicatie en de post, *Parl. St.*, Kamer, 2014-2015, nr. 54-20/16, p. 15.

3. Regulering van de sector door het BIPT

3.1. De besluitvorming door het BIPT

A. Nood aan transparante projectplanning.

- Op basis van de verschillende strategische acties voert het BIPT acties uit om tegemoet te komen aan de vooropgestelde doelstellingen.

De effectieve uitvoering en opvolging van de projecten dienen ook door het BIPT stelselmatig gecommuniceerd worden. Het Comité mist een duidelijk overzicht van de concrete projectplanning per project.

Vervolgens zouden de projectplannen gekoppeld moeten worden aan een scorecard. Deze scorecard zou een dynamisch document moeten zijn dat voor elke fiche van het werkplan geleidelijk aan (dag per dag of ten minste elk kwartaal) de verwezenlijkte vooruitgang in de verschillende projecten identificeert zodat de stakeholders altijd een zicht behouden op de actuele stand van zaken van de voor hen relevante fiches in het werkplan.

Een preciezere tijdsaanduiding voor specifieke te doorlopen stappen en milestones binnen elke fiche van het werkplan blijft gewenst. Het werkplan moet daarom niet alleen doelstellingen of objectieven weergeven, maar vooral ook concrete activiteiten en meetbare criteria op basis waarvan de vooruitgang zowel door het BIPT zelf als door het Comité kan worden geëvalueerd. Op dit vlak is een verbetering reeds vastgesteld in het werkplan 2014 en die dient te worden verdergezet.

- Een ander punt dat het Comité wenst te blijven benadrukken in het kader van het werkplan is een systematische verwijzing naar een uit te voeren impactanalyse wanneer nieuwe verplichtingen worden voorzien.

Het werkplan zou volgens het Comité systematisch moeten voorzien in een impactanalyse of minstens in geval van nieuwe verplichtingen in een kosten-batenanalyse. Dit idee komt voor in het strategisch plan, maar is niet systematisch in het werkplan 2014 binnen de fiches uitgewerkt. Dus naast het overzichtelijk weergeven van de status van de verschillende projecten, zou het Comité ook transparantie over uitgevoerde impact assessments en hun resultaten verwelkomen.

- Het Comité wenst ook nog aan te stippen dat projectplanning ook voldoende tijd en menselijke middelen dient te voorzien voor grondig overleg met alle stakeholders. Te vaak merken de leden dat geleverde input op raadplegingen onvoldoende aanzet tot overleg omtrent de gegeven opmerkingen. Ook al is het Comité verheugd over de kwaliteit van het overleg dat met hem wordt gepleegd over de algemene dossiers zoals de opstelling van het strategisch plan of de werkplannen (zie hierboven, p.

3), blijft de betrachting van het BIPT aangaande de “*permanente dialoog*”⁷⁴ te vaak dode letter wat betreft de specifieke besluiten. Het Comité dringt aan om in elk project duidelijke terugkoppelmomenten te voorzien met de stakeholders die omtrent de thema’s hun interesse hebben geuit bijvoorbeeld door een input op een raadgevingsdocument.

B. Jaarlijkse evaluatie van het operationele plan. Het Comité meent dat een jaarlijkse evaluatie van het werkplan van het BIPT nuttig is. Het is belangrijk de opgestarte en gerealiseerde projecten over het voorbije jaar af te wegen ten opzichte van de prioriteiten. Werkt het BIPT voldoende in het licht van de prioriteiten die het strategisch plan voorop stelt? Die evaluatie zou kunnen gebeuren op basis van de hierboven besproken scorecards. Daarbij is het Comité blij dat het BIPT aangekondigd heeft in het punt 6 van het strategisch plan dat het “*met behulp van de performantie-indicatoren - de resultaten [zal] identificeren die gehaald moeten worden voor elk van zijn prioriteiten en [dat - door ons toegevoegd] op het einde van elk jaar [...] er in zijn jaarverslag een evaluatie [zal] worden gemaakt*”⁷⁵.

Zo vraagt het Comité zich bijvoorbeeld af, of het BIPT voldoende nadruk legt op het evenwicht tussen de bevordering van de belangen van de eindgebruikers en die van de operatoren? Als een van de vijf basisprincipes vermeldt het BIPT in zijn strategisch plan 2014-2016 “*de eindgebruikers van elektronische communicatie ... begrijpen, anticiperen op de gebruiken en de ontwikkeling daarvan en het belang van de **consumenten** vrijwaren*”⁷⁶. Het BIPT zal zijn bevoegdheden inzake bescherming van de consumenten zo moeten toepassen dat het objectief een beduidende toegevoegde waarde biedt voor de consument en/of de concurrentie op de markt. In die context is het belangrijk dat het BIPT zoveel mogelijk bijdraagt tot het versmallen van de digitale kloof en op het stuk van de scholing van de digitale consument.

Het Comité verheugde zich overigens ook erover dat het BIPT, volgens zijn strategisch plan 2014-2016, naast de zorg voor de belangen van de consumenten zich ook wil concentreren op zijn inspanningen voor de belangen van de **andere eindgebruikers**, met name de Belgische ondernemingen die grotendeels afhankelijk zijn van elektronische communicatie en dat “*de overige gebruiken van de zakelijke gebruikers, in het bijzonder hun behoeften inzake kwaliteit, prestatievermogen, prijs en innovatie, zullen centraal staan in het toekomstige optreden van het BIPT*”⁷⁷. Samen met de verwijzing naar een “*een gezonde concurrentie efficiënt [te] organiseren en de toegang tot de markt [te] vrijwaren*”⁷⁸ vraagt het Comité hoe het BIPT tot op heden deze doelstelling reeds heeft ingevuld, met voldoende oog voor een evenwicht tussen de consumentenmarkt en de bedrijvenmarkt ?

74 BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 10, 17-18.

75 BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 19.

76 BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 5.

77 BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 6.

78 BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 5.

Heeft het BIPT al voldoende acties ondernomen in de strategische as "concurrentie en investeringen" door het bevorderen van een duurzaam kader voor de concurrentie en investeringen ?

Het BIPT stelde bijvoorbeeld in haar plan in punt 5.2.1. voor "*een duidelijke reguleringskalender [...] op korte en op middellange termijn met daarin de indicatoren voor de evolutie van de sectorregulering op langere termijn*"⁷⁹ op te stellen en na te leven. Wat is het BIPT daarrond al opgestart of nog van plan ?

Een ander belangrijk aandachtspunt betreft de onduidelijke houding of visie van het BIPT ten aanzien van marktspelers die hun diensten en/of inhoud "*over the top*" ("OTT" bijv. Google TV, Apple TV, YouTube, Netflix, Skype ...) aanbieden in België. We zullen hierop terugkeren verder in de tekst, punt 3.3.

C. Evaluatie van het strategisch plan. Ten slotte benadrukt het Comité de noodzaak om de resultaten (impact en gevolgen) van het strategisch driejarenplan geregeld te beoordelen.

Het strategisch plan verwijst tevens naar de uitvoering van "*studies [...] in verband met de impact op de verplichtingen met betrekking tot de bescherming van de consumenten en op de administratieve kosten die ze voor de sector teweegbrengen*"⁸⁰. Hoewel de door het BIPT voorgestelde stap overigens eerder "stroomafwaarts" van de beslissingen lijkt te liggen, zou er ook "stroomopwaarts" een kosten-batenanalyse verricht moeten worden om de noodzaak van een maatregel na te gaan. Het Comité vraagt het BIPT naar meer inzicht in de studies die hieromtrent hebben plaatsgevonden en welke conclusies daaruit voortvloeien.

D. Streven naar stabiele en voorspelbare regelgeving en regulering. In een zeer investeringsintensieve sector, zoals de telecomsector, is het belangrijk om voor de reglementaire cyclus ook rekening te houden met de investeringscyclussen. Het Comité verwelkomt stabiliteit in regelgeving en regulering.

⁷⁹ BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 14.

⁸⁰ BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 17.

3.2. De communicatie van het BIPT

A. De website van het BIPT. Ondanks de grote inspanningen die duidelijk gemaakt zijn om de website te vernieuwen en ondanks het feit dat deze beduidend gebruiksvriendelijker is geworden, blijft bepaalde inhoud (erg) moeilijk om terug te vinden. Het lijkt nuttig dat de publicaties van het BIPT (met inbegrip van de strategische plannen en werkplannen) toegankelijk zijn via de rubriek "Over ons" vanop de startpagina en dat niet eerst "operatoren" moet worden geselecteerd om pas daarna, onderaan op de pagina, een link te vinden naar deze publicaties. Een lijst vinden van alle besluiten van het BIPT is overigens ook geen eenvoudige zaak. Eerst moeten we immers naar de pagina "operatoren" gaan, vervolgens in de functie "Geavanceerd zoeken" het vakje "Besluiten" aanvinken. Bovendien lijkt het nuttig om rechtstreeks op de startpagina van de website een zoekfunctie toe te voegen.

Het BIPT zou ook de sociale media moeten gebruiken in zijn communicatie, bijvoorbeeld twitter, zoals ARCEP of de CSA dat doen. Deze sociale media vormen een belangrijk communicatiemiddel vandaag.

B. Strategisch tijdschrift, "newsletter" en FAQ Om het makkelijker te maken om zich bewust te worden van de belangrijkste reglementaire kwesties en aldus de standpunten van het BIPT op deze stukken beter bekend te maken, zou het Instituut zijn waaier aan publicaties moeten vervolledigen. Naast zijn persberichten⁸¹ en naar analogie van wat bijvoorbeeld de CSA doet met zijn driemaandelijks tijdschrift "Régulation"⁸² of ARCEP met zijn nieuwe strategische tijdschrift dat net werd gelanceerd⁸³, zou het BIPT regelmatig een tijdschrift kunnen uitbrengen waarin de reguleringsprioriteiten van het BIPT worden uiteengezet en dat, door ze toe te lichten, een standpunt over de voornaamste reglementaire kwesties zou innemen. Dat tijdschrift zou in elk geval in elektronische vorm gepubliceerd worden.

De publicatie van dat tijdschrift zou nuttig kunnen worden aangevuld met de regelmatige publicatie van een nieuwsbrief waarin, bijvoorbeeld via e-mail, de meest recente reglementaire en reguleringsactualiteiten aan bod komen. Ook de mogelijkheid voor de eindgebruikers (en in het bijzonder de consumenten) om vragen over regulering te stellen aan het BIPT lijkt nuttig⁸⁴. Deze mogelijkheid zou de lijst van antwoorden op een reeks van standaardvragen die reeds beschikbaar is op de website van het BIPT nuttig vervolledigen⁸⁵.

81 Zie <http://www.ibpt.be/nl/consumenten/persruimte>.

82 Beschikbaar in papieren versie via <http://www.csa.be/documents/categorie/10>.

83 ARCEP, Communiqué de presse, Revue stratégique – Quelles priorités de régulation pour la transformation numérique du pays? ARCEP geeft het startschot voor zijn strategische tijdschrift, 25 juni 2015, beschikbaar via [http://arcep.fr/index.php?id=8571&tx_gsactualite_pi1\[uid\]=1757&tx_gsactualite_pi1\[annee\]=&tx_gsactualite_pi1\[theme\]=&tx_gsactualite_pi1\[motscle\]=&tx_gsactualite_pi1\[backID\]=26&cHash=fab6d0b2510e7c0d8f3f83f5f81cba14](http://arcep.fr/index.php?id=8571&tx_gsactualite_pi1[uid]=1757&tx_gsactualite_pi1[annee]=&tx_gsactualite_pi1[theme]=&tx_gsactualite_pi1[motscle]=&tx_gsactualite_pi1[backID]=26&cHash=fab6d0b2510e7c0d8f3f83f5f81cba14)

84 Voor het voorbeeld van de CSA, zie onder <http://www.csa.be/faqs>.

85 Zie <http://www.bipt.be/nl/consumenten>

Het geheel van deze publicaties zou moeten beschikbaar zijn op een unieke webpagina, waarnaar wordt verwezen vanaf de startpagina van de website van het BIPT.

C. Communicatie met stakeholders. Het BIPT moet voorzien in een structurele communicatie met zijn stakeholders. Zowel raadplegingen, mededelingen, adviezen als besluiten moeten worden gecommuniceerd aan de belanghebbende partijen. Van deze laatsten kan niet verwacht worden dat zij zelf dagelijks actief de website van het BIPT consulteren. Raadplegingen lopen meestal gedurende een korte periode. Het is dan ook noodzakelijk dat de organisaties die wensen te reageren tijdig op de hoogte worden gesteld van deze raadpleging. Tevens zou bij een raadpleging altijd de mogelijkheid voorzien moeten worden tot een informatiemoment waarbij de stakeholders in interactie kunnen treden met het BIPT teneinde eventuele vragen en opmerkingen reeds vooraf af te toetsen.

3.3. De garantie van een "level playing field" en de regulering van de "over-the-top"-leveranciers

Het BIPT heeft het in zijn strategisch plan 2014-2016 meermaals⁸⁶ over marktspelers die die hun diensten en/of inhoud "over the top" (OTT) aanbieden in België, bijv. Google TV, Apple TV, YouTube, Netflix, Skype, WhatsApp. Tot op heden dient het Comité vast te stellen dat het BIPT nog steeds geen duidelijke visie of houding heeft aangenomen ten aanzien van deze spelers. Aldus preciseerde het BIPT in het kader van een van zijn mededelingen nog in 2015 dat *"Tal van opmerkingen van de bijdragers op de openbare raadpleging over het ontwerp van deze mededeling betreffen de inbeschouwingneming van "Over The Top"-spelers (OTT) in het kader van de toepassing van de wet en in het kader van een eventuele wijziging van het Europese reglementaire kader. Voor zover er onduidelijkheden zijn die moeten worden opgeklaard, meent het BIPT evenwel dat dit onderwerp vooreerst moet worden aangekaart op het niveau van het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (BEREC) en van de Europese wetgeving."*⁸⁷ Het Comité zou overigens wensen dat het BIPT de standpunten die het geacht wordt aan te hangen binnen BEREC bespreekt met de belanghebbende partijen en over het algemeen een proactieve houding aanneemt.

Het Comité verwacht van het Instituut dat het, overeenkomstig punt 5.1.1. van het strategisch plan 2014-2016⁸⁸, en meer bepaald in het kader van zijn samenwerking met de andere Belgische regulatoren, in toenemende mate rekening houdt met die marktspelers en dat het BIPT zorgt voor een "level playing field" tussen de traditionele operatoren en de OTT-operatoren ten einde een gezonde concurrentie te bevorderen, de bescherming van de consumenten te waarborgen en het maatschappelijk belang in het algemeen te garanderen (bijvoorbeeld wat betreft de nooddiensten en de gerechtelijke aanvragen). Wanneer het BIPT aldus de aandacht trekt van de wetgever zal deze *"erop wijzen wanneer wettelijke bepalingen een rem zouden kunnen betekenen voor de innovatie van*

⁸⁶ BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 7, 12 en 15.

⁸⁷ BIPT, mededeling van de Raad van het BIPT van 27 februari 2015 betreffende de verplichting tot melding aan het BIPT als operator, p. 9. In dezelfde mededeling (opmerking 3) voegt het BIPT toe: *"Vandaag bestaat geen definitie van de term OTT. Deze mededeling beoogt niet om een definitie te geven van deze termen."*

de netwerken of diensten"⁸⁹, en dient het de kwesties van de verschillende marktanalyses en analyses van de impact op het evenwicht van de in het strategisch plan beschouwde concurrentievoorwaarden⁹⁰ te overstijgen om ook het verschillende stelsel inzake bescherming van de consumenten dat bijvoorbeeld is opgelegd door het Wetboek van economisch recht op de OTT-leveranciers en door de elektronische-communicatiewet op de telecommunicatieoperatoren, aan te snijden.

Het Comité dringt erop aan dat het BIPT alle netwerk- en dienstleveranciers controleert om een maximale bescherming van alle consumenten te garanderen. Vandaag is niet duidelijk of controleacties ook daadwerkelijk worden uitgevoerd ten aanzien van de OTT-spelers (zie punt 1.1. over het nut om de reglementeringsscope te herzien). Er moeten immers conformiteitscontroles (en dus een naleving van de reglementering) met verschillende snelheden worden vermeden. In die context en op het specifieke domein van de bescherming van de privacy steunt het Comité de intentie van het BIPT om ervoor te zorgen dat een *level playing field* wordt gerespecteerd tussen operatoren en dienstenleveranciers (met inbegrip van de OTT operatoren) wanneer het zal ingrijpen op basis van zijn bevoegdheden krachtens de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie ter ondersteuning van de instanties die bevoegd zijn voor de databewaring door de operatoren, wettelijke onderschepping en bescherming van persoonsgegevens. Specifiek wat betreft de gegevensbewaring zou overigens meer duidelijkheid kunnen worden geschept bij de eventuele herziening van de artikelen 126 en 145 van de wet betreffende de elektronische communicatie die onlangs werden vernietigd door het Grondwettelijk Hof⁹¹.

3.4. Vergelijkende studie Prijsniveau Telecomproducten

De prijsvergelijkingsstudie(s) van het BIPT tonen aan dat België een vrij goed rapport kan voorleggen aangaande de tarieven voor zowel mobiel als vast bellen in vergelijking met de ons omringende buurlanden. Dit staat echter in schril contrast met de tarieven die in België gehanteerd worden voor de zogenaamde bundels.

Het BIPT heeft tot taak de concurrentie te bevorderen, bij te dragen tot de ontwikkeling van de interne markt en te waken over de belangen van de gebruikers. Het Comité vraagt dan ook dat met de resultaten van de verschillende prijsvergelijkingen aan de slag wordt gegaan om ook op de markt van de bundels tot een concurrerende markt te kunnen komen. Zo dient het BIPT te waken over de belangen van de alternatieve operatoren in het kader van de openstelling van het Proximus-netwerk en de openstelling van het kabelnetwerk, waar nodig, in samenwerking met de regulatoren van de Gemeenschappen. Het BIPT moet ook waken op het uitwerken van een goed operationeel werkend

88 BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 12. Zie ook het regeringsakkoord van 9 oktober 2014, p. 179 en de Beleidsverklaring - Digitale Agenda, van de telecommunicatie en de post, *Parl. St.*, Kamer, 2014-2015, nr. 54-20/16, p. 14.

89 BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 12.

90 *Idem*.

91 Grondw. Hof, 11 juni 2015, nr. 84/2015. Het arrest vernietigt immers de wet van 30 juli 2013 houdende wijziging van de artikelen 2, 126 en 145 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie en van artikel 90 *decies* van het Wetboek van strafvordering (*BS*, 23 augustus 2013).

systeem om het veranderen van operator bij bundels eenvoudiger te maken.

3.5. Wifi en zijn gebruik

Het gratis en/of betalend aanbieden van wifi is sinds de opmars van de smartphone, laptop en tablet niet meer weg te denken uit ons dagelijks bestaan. Klanten, consumenten, bezoekers verwachten vandaag de dag dat ze zich om het even waar op een wifinetwerk kunnen connecteren. Of het nu om steden en gemeenten gaat, restaurants, detailhandel, industrie, overheidsinstellingen, ... iedereen heeft nood aan een regulering die niet alleen zo licht mogelijk is om het gebruik van wifi zo goed mogelijk te bevorderen maar die tevens ook voldoende garanties biedt ten aanzien van de veiligheid en die bovendien transparant is zodat iedereen zijn verplichtingen kent.

Het Comité meent dat de transparantie gedeeltelijk wordt verzekerd door de initiatieven van het BIPT ter zake⁹². Wel is het niet duidelijk waaraan men moet voldoen als men wifi aanbiedt als niet-operator, op het privaat domein. Overigens zou het BIPT in zijn interpretatie uitdrukkelijk zijn huidige voorbeeldlijst kunnen uitbreiden van gevallen die niet worden beschouwd als deel uitmakend van het openbaar domein voor de toepassing van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie⁹³. Wat betreft de veiligheid van openbare, niet-beveiligde wifi-netwerken moet de consumenten gewezen worden op de potentiële gevaren die het gebruik van dergelijke netwerken met zich meebrengt. Openbare netwerken moeten de hoogste mogelijke bescherming bieden.

De ontwikkeling van toegang tot wifi moet in principe dan wel worden bevorderd door een gepaste regulering maar de impact van wifi en het gebruik ervan op de gezondheid van de gebruikers is het voorwerp van controverse, ook binnen het Comité. Sommige leden concluderen dat er geen risico's aan verbonden zijn terwijl er voor anderen nog geen wetenschappelijke eenduidigheid bestaat over het schadelijke karakter van stralingen, vooral voor jonge kinderen. Voor de vertegenwoordigers van consumenten en gezinnen is het dus ook nodig om de aanpassing van de huidige emissienormen in België aan de huidige en verwachte groei van het gebruik te evalueren en daarbij de consument en andere eindgebruikers, in het bijzonder kinderen, te beschermen bijvoorbeeld door een "kindnorm" in te voeren⁹⁴.

92 Zie in het bijzonder BIPT, mededeling van de Raad van het BIPT van 27 februari 2015 betreffende de verplichting van melding aan het BIPT als operator en BIPT, FAQ van het BIPT over de verplichtingen van de operatoren inzake identificatie van de eindgebruikers van openbaar beschikbare elektronische communicatiediensten, 19 maart 2014.

93 Zie mededeling van de Raad van het BIPT van 27 februari 2015 betreffende de verplichting tot melding aan het BIPT als operator, p.11-12. Het BIPT lijst er voorbeelden op van wat geen deel uitmaakt van het openbaar domein: hotels, cafés en restaurants, met inbegrip van de bijbehorende terrassen, de ruimte binnen in gebouwen van winkelcentra, de openbare parkeerplaatsen van een onderneming, de rusthuizen, de autobussen, treinen, bussen, wagens en taxi's.

94 Zie RCT, memorandum 2015, p. 10 en 12.

4. Samenwerking tussen het BIPT en andere instanties

4.1. Rol als deskundige van het BIPT, buiten zijn toepassingsgebied in strikte zin

Zoals reeds geformuleerd voor de aanbevelingen 2013 benadrukt het Comité het belang voor het BIPT om zich niet te beperken tot acties die strikt verband houden met de rechtstreekse uitoefening van de bevoegdheden die de wetgever het toevertrouwt, maar om niet te aarzelen om een standpunt in te nemen over de kwesties waarvoor het over een zekere expertise beschikt, op zijn eigen initiatief, ook als het verband met zijn bevoegdheden slechts indirect is.

Het BIPT zou aldus een standpunt kunnen innemen over een onderwerp zoals regionale initiatieven inzake de taxering van de mobiele-telecommunicatie-infrastructuur en de impact ervan op de verwezenlijking van een ambitieus beleid (zowel regionaal als federaal) teneinde de digitale economie te bevorderen door in dat kader het belang van de investeringen in de infrastructuur met hoge snelheden voor mobiel naar voren te schuiven.

4.2. De samenwerkingen van het BIPT

A. Het samenwerkingsprincipe. Volgens de federale regering impliceert *"Een gezonde concurrentie op de markt (...) dat de regulatoren efficiënt werken en samenwerken."*⁹⁵ Het BIPT preciseert op zijn beurt dat het *"de dialoog met zijn partners op nationaal niveau (wil) versterken (ombudsdiensten, raadgevende comités, de FOD Economie en de andere regulatoren) om een efficiënte regulering tot stand te brengen vanuit de uitgewisselde ideeën."*⁹⁶ Het Comité verheugt zich over die wens van het BIPT en steunt dit ten volle. We stellen echter met spijt vast dat het werkplan 2014 geen specifieke fiche bevat voor prioriteit 3 "deelname aan de nationale en internationale overleginstanties" van de strategische as "Dialoog"⁹⁷, ook al gaat het daar ongetwijfeld om terugkerende acties. Wat telt voor het Comité, dat is de transparantie.

B. In 2013 heeft het BIPT zijn **samenwerking met de gemeenschapsregulatoren** (Vlaamse Regulator voor de Media – VRM, Conseil supérieur de l'Audiovisuel – CSA en Medienrat) voortgezet in het kader van de Conferentie van Regulatoren voor de elektronische-communicatiesector (CRC) in verband met de **regulering van de netten (en diensten) voor elektronische communicatie**. Aldus heeft de CRC op 18 december 2014 een besluit aangenomen houdende vernieuwing en correctie van de beslissing van de CRC van 1 juli 2011 betreffende de analyse van de breedbandmarkten⁹⁸ die deels werd vernietigd door het Brusselse hof van beroep dat aan de CRC had gevraagd om haar standpunt meer te motiveren⁹⁹. Deze deelneming aan de werkzaamheden van de CRC wordt ook meegenomen door het

95 Beleidsverklaring - Digitale Agenda, van de telecommunicatie en de post, *Parl. St.*, Kamer, 2014-2015, nr. 54-20/16, p. 15. Zie ook Regeringsakkoord van 9 oktober 2014, p. 130

96 BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 18.

97 BIPT, Werkplan 2014, p. 78-81.

98 Beslissing van de Conferentie van Regulatoren voor de elektronische-Communicatiesector (CRC) van 18 december 2014 houdende vernieuwing en correctie van de beslissing van de CRC van 1 juli 2011 betreffende de analyse van de breedbandmarkten, beschikbaar via <http://www.bipt.be/nl/operators/telecom/markten/breedband/marktanalyse-2011/>.

99 Brussel (18e kamer), 3 december 2014, nr. 2011/AR/2421.

werkplan 2014¹⁰⁰. In zijn jaarverslag merkt de CSA bovendien op dat het geraadpleegd werd door het BIPT over 14 ontwerpbesluiten in 2014 waaronder dat over de tarifiering van het 'wholesale multicastaanbod' en het Ethernet-transport voor de 'BROBA'- en 'WBA'-aanbiedingen van Belgacom, aangenomen door het BIPT op 13 januari 2015¹⁰¹. Deze samenwerking zal moeten worden voortgezet (en verdiept).

C. Wat betreft de regulering van de elektronische-communicatienetwerken en in het bijzonder de **aanleg van de infrastructuur** (met hoge snelheid) zal het BIPT tevens moeten voorzien in een **samenwerking**, alsook in de toepassing van die samenwerking, **met de gewesten** die bevoegd zijn voor stedenbouw, wegwerkzaamheden en milieu¹⁰², zelfs al is daarover (nog) geen (verplicht) samenwerkingsakkoord gesloten¹⁰³. Het zal er in het bijzonder op aankomen actief de regels en procedures toe te passen waarin Richtlijn 2014/61/EU inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid voorziet, een richtlijn die omgezet moet zijn tegen 1 januari 2016¹⁰⁴. Volgens het Comité zal het BIPT zich dus niet mogen beperken tot het voorstel *"aan de overheden die verantwoordelijk zijn voor doorgangsrechten, ruimtelijke ordening of milieuvergunningen [...] om samen de mogelijkheden te exploreren om de ontwikkeling van de netwerken te bevorderen"*¹⁰⁵ maar zal het de geïdentificeerde mogelijkheden¹⁰⁶ actief moeten uitvoeren. Overigens zou het samenwerkingsakkoord waarin wordt voorzien in het kader van de omzetting van deze richtlijn, volgens het Comité, de kwestie moeten overstijgen van de creatie van een instantie voor geschillenbeslechting¹⁰⁷ en is het daarentegen, breder gezien, zaak om de maatregelen ter omzetting te harmoniseren via een samenwerkingsakkoord zoals het BIPT toelicht¹⁰⁸.

D. Naast de samenwerking op het gebied van de regulering van de transmissie, bewijst het geval van de OTT dat het BIPT **moet rekening houden met de regulering van de overgebrachte inhoud**¹⁰⁹. Het moet rekening houden met het toenemende belang van de ontwikkeling van inhoud en toepassingen en de toenemende convergentie tussen (reglementering van de) transmissie en (reglementering van) inhoud. Het zijn deze laatste die door de vraag naar hogere bitsnelheden en hogere

100 Zie BIPT, werkplan 2014, p. 32, 36, 40, 43 en 85.

101 CSA, jaarverslag van de activiteiten van de Conseil Supérieur de l'Audiovisuel 14, 27 mei 2014, p. 34.

102 Bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, *BS*, 15 augustus 1980, respectievelijk art. 6, § 1, I, 1, art. 6, § 1, I, 2 en 6, § 1, X, 2bis, art. 6, § 1, II.

103 Zie ook art. 14, § 2, 3, f) en 14, § 3, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, *BS*, 24 januari 2003, *err.* 4 juni 2003.

104 Art. 13, Richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid, *PB*, L 155/1, 23.5.2014. Volgens datzelfde artikel moeten de lidstaten de nationale bepalingen die de richtlijn omzetten, toepassen met ingang van 1 juli 2016.

105 BIPT, strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 14.

106 RCT, advies over het ontwerp van strategisch plan 2014-2016, p. 6 en RCT, aanbevelingen september 2014, p. 10.

107 Zie beleidsverklaring - Digitale Agenda, van de telecommunicatie en de post, *Parl. St.*, Kamer, 2014-2015, nr. 54-20/16, p. 9.

108 BIPT, werkplan 2015, p. 88.

109 Wat dat betreft: RCT, advies over het ontwerp van strategisch plan 2014-2016, p. 6-7 en RCT, aanbevelingen september 2014, p. 10.

transmissiecapaciteit die ze teweeg zullen brengen, de investeringen in de nieuwe en verbeterde infrastructuur rendabel zullen maken¹¹⁰.

Om met dit toenemende belang van inhoud en applicaties rekening te houden, zal het BIPT enerzijds de **regelgevende instanties van de gemeenschappen** moeten raadplegen, die heden bevoegd zijn voor de inhoud die wordt verspreid en uitgezonden via radio-omroep of radiodistributie (anders gezegd, "audiovisuele en geluidsmediadiensten"), en dit nog meer dan wat nu gebeurt in het kader van de CRC, of in het kader van wat nodig is om "*voor een harmonieuze arbitrage in het gebruik van de frequenties tussen omroep en mobiele diensten*" te zorgen¹¹¹. In deze context merkt het Comité ook op dat het BIPT in zijn strategisch plan 2014-2016 al een nauwe samenwerking voorziet met de mediaregulators van de gemeenschappen wat betreft de organisatie van de concurrentie op de mediamarkt¹¹². Het Comité moedigt het BIPT ook aan om zijn bevoegdheid ten volle uit te oefenen wat betreft omroep / audiovisuele en geluidsmediadiensten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

Om rekening te houden met de toenemende convergentie tussen (reglementering van de) transmissie en (reglementering van) inhoud, zal het BIPT ook moeten samenwerken met de federale overheidsdienst die bevoegd is voor elektronische handel¹¹³, namelijk de FOD Economie.

110 Zie Europese Commissie – Mededeling van de Commissie - Een digitale agenda voor Europa, COM(2010) 245/2, 26 augustus 2010, p. 4-5.

111 BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 8.

112 BIPT, Strategisch plan van het BIPT 2014-2016, p. 7.

113 Zie ook art. 14, § 2, 3, c) en 14, § 3, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector.